

ØKOKRIM

Årsrapport 2023

Nøkkelinformasjon og måloppnåelse for 2023 // www.okokrim.no

Leders beretning

Økokrim har et særskilt ansvar for å bekjempe økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Stadig flere og alvorligere lovbrudd innen disse kategoriene utgjør ikke bare en trussel mot vår trygghet, våre naturressurser og vårt finansielle system, men også en trussel mot velferdsstaten. Derfor er jeg glad for at den nylig utgitte Politiets trusselvurdering (PTV) for 2024 fokuserer på kriminalitet som truer den alminnelige tryggheten, økonomiske verdier, grunnleggende samfunnsstrukturer og kritisk infrastruktur og samfunnsfunksjoner. Det pekes på at trusselen fra organiserte kriminelle aldri har vært så stor som nå.

Økokrims bidrag er helt sentralt i hvordan politiet skal møte disse utfordringene i årene som kommer. Det aller meste av kriminaliteten Økokrim skal forebygge, avdekke, etterforske og få pådømt for domstolene, er organisert i en eller annen form. Og alt er profittmotivert. Enten det er tradisjonelle hvitvaskerier som begår kriminalitet i eller gjennom selskapsstrukturer i inn- og utland, eller multikriminelle som har funnet nye måter å generere økonomisk profitt på gjennom for eksempel digitale bedragerier, arbeidslivskriminalitet eller hvitvasking gjennom næringsvirksomhet. Denne kriminaliteten er kompleks, og Økokrims organisasjon og virksomhet må innrette seg slik at den kan møte disse truslene i samhandling med samfunnets øvrige aktører og på best mulig måte innenfor de rammer vi har fått tildelt. Vår virksomhet gjennom 2023 gjenspeiler dette. Vår informasjonsinnhenting gjennom mange og ulike kanaler gir oss et bredt informasjonstilfang, som igjen setter oss i stand til å iverksette kunnskapsbaserte forebyggende tiltak, ofte i samarbeid med andre aktører, åpne riktige etterforskinger og bringe straffbare forhold til pådømmelse i domstolene.

Pål K. Lønseth
sjef for Økokrim

Foto: Try

Økokrims nasjonale samfunnsoppdrag er å bekjempe og begrense alvorlig økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. I arbeidet legger vi stor vekt på en tverrfaglig innretning, sterk fagforvaltning og bruk av beste tilgjengelige teknologi. Vi er opptatt av å til enhver tid være oppdatert, ha kunnskap om utviklingen i kriminalitetsbildet samt formidle og informere om hva vi gjør.

Innhold

Økokrims organisasjon og samfunnsoppdrag	5
Økokrims virkeområde og kjerneoppgaver	6
Utvalgte hovedtall	10
Informasjon inn	12
Analyse og etterretning	18
Forebygging	22
Etterforskning	26
Iretteføring, avgjørelser og tiltak	37
Tverrfaglig samarbeid og fagforvaltning	40
Kommunikasjon og formidling	46
Økokrim fremover	48

Økokrims fagforvaltningsansvar

Økonomisk
kriminalitet

Miljøkriminalitet

Arbeidslivs-
kriminalitet

Inndragning

Økokrims organisasjon og samfunnsoppdrag

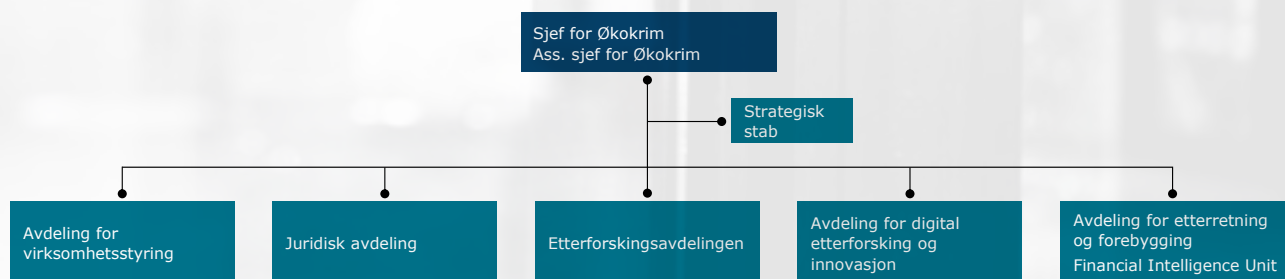
Økokrim er en fleksibel og tverrfaglig organisasjon med i underkant av 200 ansatte.

Økokrim er både et særorgan i politiet og et statsadvokatembete med nasjonal myndighet. Økokrims samfunnsoppdrag er å bygge kunnskap om, forebygge, etterforske og irrettføre komplekse og alvorlige saker innen økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Flere av Økokrims oppdrag og saker har forgreninger til utlandet.

Oppgaveløsningen skjer tverrfaglig gjennom faste og midlertidige enheter, prosjekter og faggrupper på tvers av avdelingene.

Økokrim har nasjonalt fagforvaltningsansvar for økonomisk kriminalitet, miljøkriminalitet, arbeidslivskriminalitet og inndragning. Gjennom bistand og fagforvaltningen bidrar Økokrim til å styrke politets og påtalemyndighetens samlede evne til å bekjempe økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

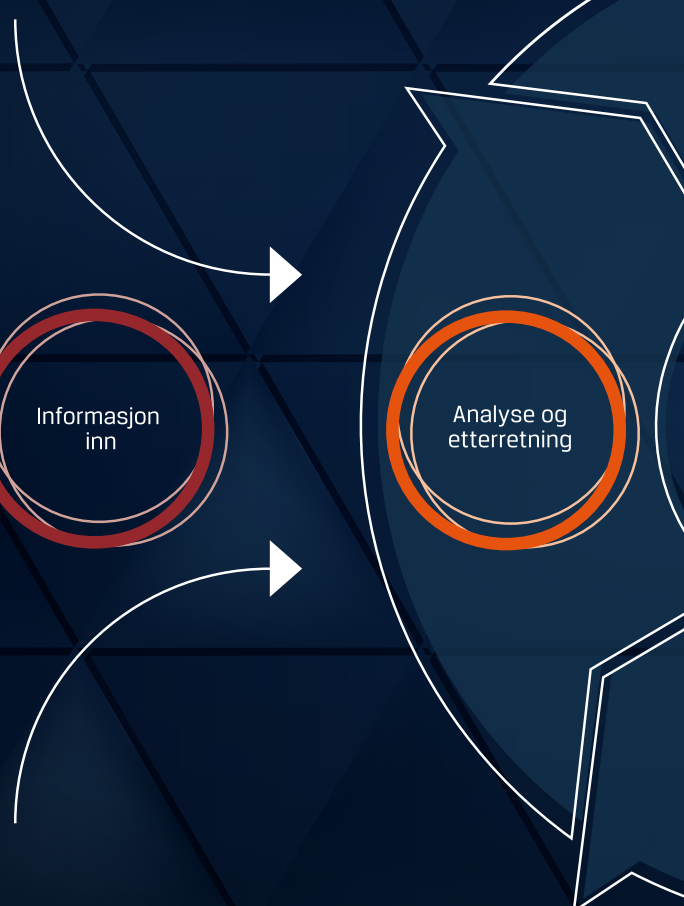
Økokrims organisasjonskart

Økokrims virkeområde og kjerneoppgaver

Kunnskapsbygging

Økokrims nasjonale samfunnsoppdrag er å bekjempe og begrense alvorlig økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. I arbeidet legges det stor vekt på en tverrfaglig innretning, sterk fagforvaltning og bruk av beste tilgjengelige teknologi. Økokrim er opptatt av å til enhver tid være oppdatert, ha kunnskap om utviklingen i kriminalitetsbildet samt formidle og informere om hva vi gjør.

Informasjon inn

Mulige straffbare forhold anmeldes til Økokrim av personer, foretak, kontrollorganer og andre offentlige institusjoner. Økokrim mottar også mange tips via digitale tipskanaler og rapporter om mistenkelige transaksjoner fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Økokrim følger også med på tips og anmeldelser av økonomilovbrudd og miljølovbrudd som blir sendt til politidistriktene.

Analyse og etterretning

Økokrim vurderer, analyserer og beriker mottatt informasjon til analyse- og etterretningsprodukter. Disse danner grunnlag for videre tiltak mot sårbarheter, aktører og kriminalitetsutfordringer. Kunnskapsgrunnlaget brukes både i og utenfor straffesak. Økokrim kan også alene eller i samarbeid med både private aktører og offentlige kontrollorganer iverksette forebyggende tiltak og prosjekter basert på den kunnskapen som kontinuerlig opparbeides.

Forebygging

Forebygging er politiets primærstrategi. Effektiv bekjempelse og begrensning av økonomi- og miljølovbrudd kan ofte innrettes best mot rotårsaker eller strukturer som gjør kriminalitet mulig og lønnsomt. Økokrim vurderer rutinemessig om en kriminalitetstrussel eller sårbarhet i samfunnet kan bekjempes med forebyggende tiltak. I et stadig mer teknologidrevet samfunn er det for eksempel viktig å inn-

rette de forebyggende tiltakene også mot tekniske sårbarheter og infrastruktur slik at mulighetsrommene for kriminalitet tettes tidlig i verdikjeden.

Etterforskning

Etterforskning av alvorlige lovbrudd står sterkt i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Slike lovbrudd påfører samfunnet, virksomheter og individer store kostnader. I vurderingen av om en sak utgjør alvorlig kriminalitet, inngår kompleksitet, økonomisk utbytte og om saken har forgreninger til utlandet. Økokrim vurderer også hvilken forebyggende og allmennpreventiv effekt en straffesak kan ha, og muligheten for inndragning av et straffbart utbytte.

Økokrim kan gjennomføre ransaking, ta beslag og bruke andre tvangsmidler. Det gjennomføres avhør av mistenkte og vitner. I denne fasen av saken vil den som mistenkes for å ha begått en straffbar handling, ofte ha status som siktet. Økokrim bistår også i etter-

forskningen av et større antall saker som politidistriktene har ansvar for. Økokrim samarbeider også med utenlandske politimyndigheter. I kraft av å være et statsadvokatembete med nasjonalt ansvar kan vi ta inn saker fra hele landet til etterforskning. Økokrim kan selv prioritere hvilke saker som skal etterforskes, i tråd med føringer og prioriteringer fra Riksadvokaten.

Iretteføring, avgjørelser og tiltak

Etter at etterforskningen er ferdigstilt, har straffesaker flere mulige utfall: saken kan henlegges, eller siktede kan ilegges forelegg (tilbud om å vedta en bot) eller settes under tiltale. Økokrim tar kun ut tiltale når påtaleansvarlig er overbevist om siktedes straffeskyld og mener straffeskylden kan bevises i retten. Etter at en tiltale er tatt ut, berammes straffesaken for domstolene. En tiltalt kan bli funnet skyldig, delvis skyldig eller frifinnes. Straffesaken behandles først av tingretten, men utfallet kan ankes til lagmannsretten og deretter til Høyeste-

rett. Økokrim irettefører saker for alle instanser. Sakene er ofte gjenstand for offentlig interesse, og avgjørelsene begrunnes ofte av domstolen med behov for å skape allmennpreventiv effekt.

Gjennom straffesakene opparbeider Økokrim seg mye kunnskap som ofte ikke er tilgjengelig på andre måter. Denne brukes aktivt i fagforvaltningen, og ikke minst i det forebyggende arbeidet for å hindre eller begrense muligheten for at tilsvarende lovbrudd skjer igjen.

Kommunikasjon og formidling

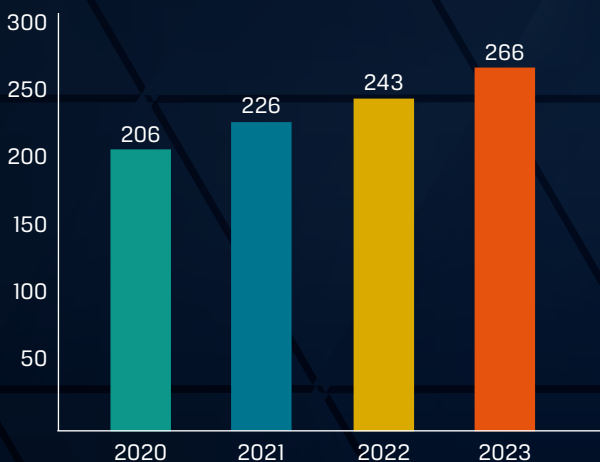
I bekjempelsen av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet er Økokrim opptatt av å kommunisere åpent og formidle hvilke utviklingstrekk vi ser, arbeidet vi utfører, og hvilke aktiviteter vi iverksetter. En troverdig innsats mot økonomi- og miljølovbrudd krever en helhetlig, systematisk og fremtidsrettet tilnærming. Økokrim er også opptatt av å ha en løpende dialog med privatpersoner, næringsliv og offentlige aktører om økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Innenfor samfunnsoppdraget søker Økokrim også å delta i den løpende samfunnsdebatten.

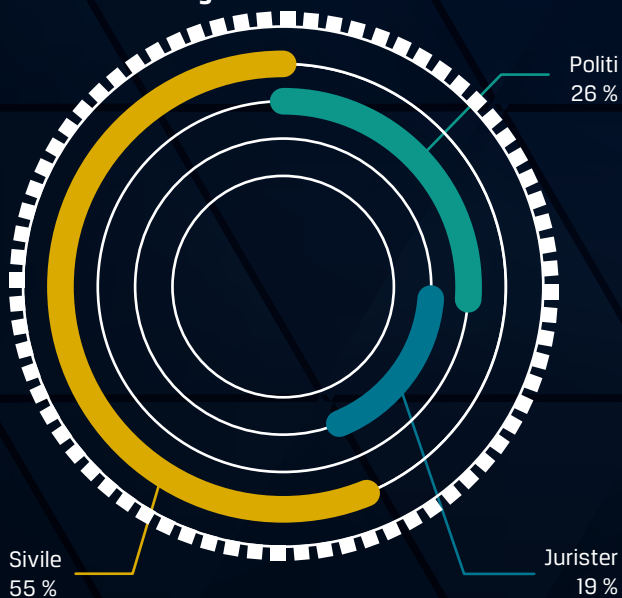
Økokrim er opptatt av å ha en løpende dialog med privatpersoner, næringsliv og offentlige aktører om økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Utvalgte hovedtall

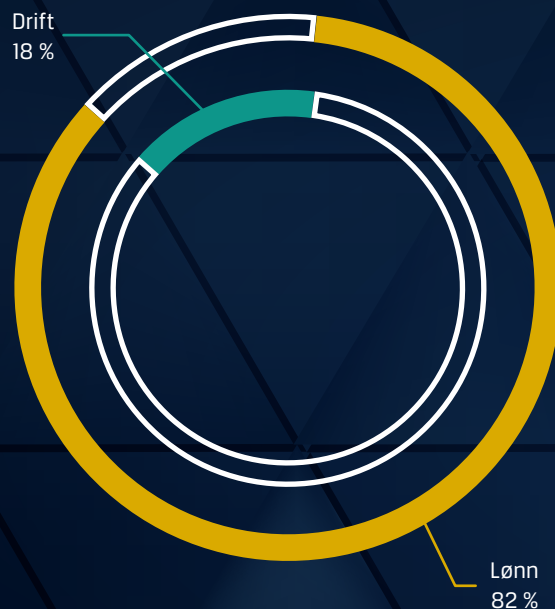
Budsjettutvikling i millioner kroner

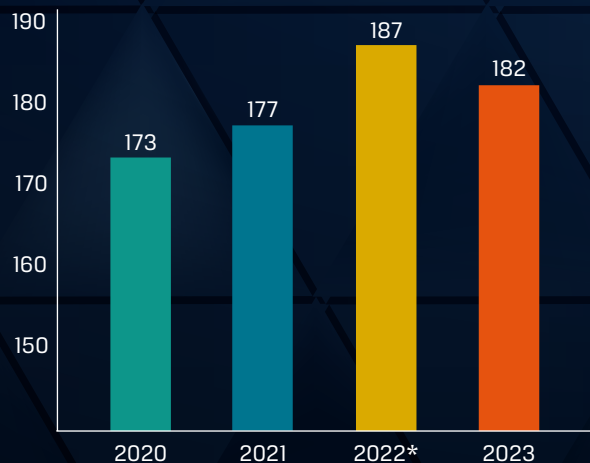
Sammensetning

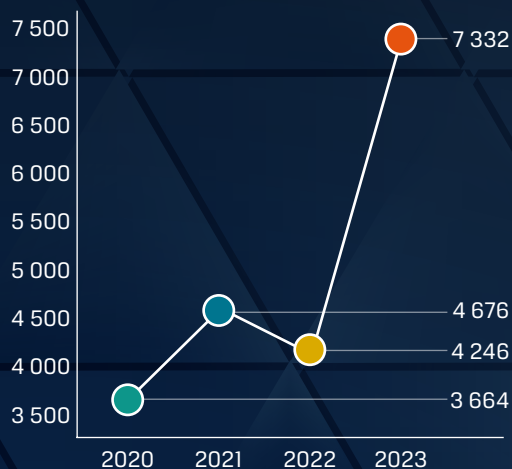
Lønns- og driftsutgifter

Årsverkutvikling

*Korrigert tall i forhold til årsrapport 2022

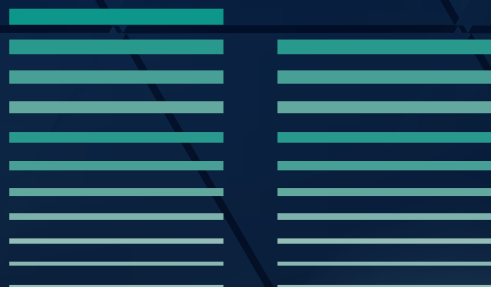
Medieoppslag

Kilde: Retriever

Kjønnsbalanse

Menn 52 %

Kvinner 48 %

Saksbehandlingstid

Tiden Økokrim bruker på arbeid med samtlige straffesaker, blir fortløpende målt og er stadig gjenstand for analyse med formål å effektivisere ressursuttaket i kombinasjon med ufravikelige høye kvalitetskrav. Stipulert tid ved saksinntak blir ofte justert i prosessen på grunn av uforutsigbare hendelser og saksutvikling.

2020

2021

2022

2023

Domfellelse

For arbeidsåret 2023 oppnådde Økokrim 94 % domfellelse i egne saker. Det viser en jevnt høy stabilitet som ligger 9 prosentpoeng over forrige års resultat og noe over tidligere justerte måltall på 80–85 %. Mindre forskjeller mellom resultatene de siste årene skyldes varierende tidspunkt for når sakskomplekser blir registrert med rettskraftig dom.

Informasjon inn

Mulige straffbare forhold anmeldes til Økokrim av personer, foretak, kontrollorganer og andre offentlige institusjoner. Økokrim mottar også mange tips via digitale tipskanaler og rapporter om mistenkelige transaksjoner fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven.

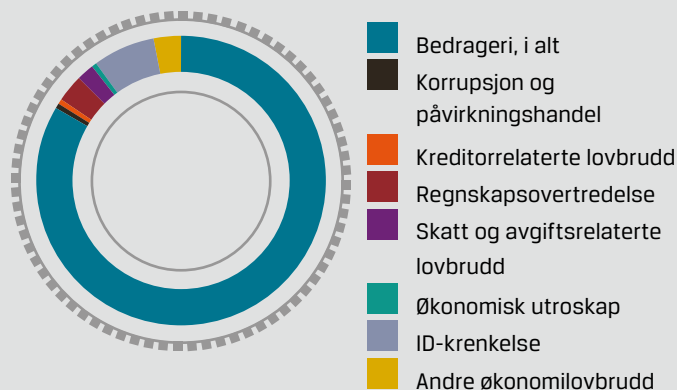
Økokrim følger også med på tips og anmeldelser av økonomilovbrudd og miljølovbrudd som blir sendt til politidistriktene.

Anmeldelser

Antall registrerte anmeldelser for 2023 som sorterer under økonomi- og miljøkriminalitet, viser at de nasjonale trendene fra de foregående årene holder seg noenlunde uendret. For økonomisk kriminalitet innebærer det en stabilt stigende kurve der bedragerisakene utgjør majoriteten både totalt og i siste års endring.

Det er små endringer i de fleste sakskategoriene under miljøkriminalitetsbegrepet. Fiskerilovbrudd er i antall omtrent tilbake på samme nivå som for tre år siden. Grafen for dyrevelferdssaker er fortsatt jevnt stigende, noe som kan skyldes større oppmerksomhet og mer målrettet samarbeid med tilsynsetaten.

Anmeldelser - økonomisk kriminalitet

Anmeldelser - miljøkriminalitet

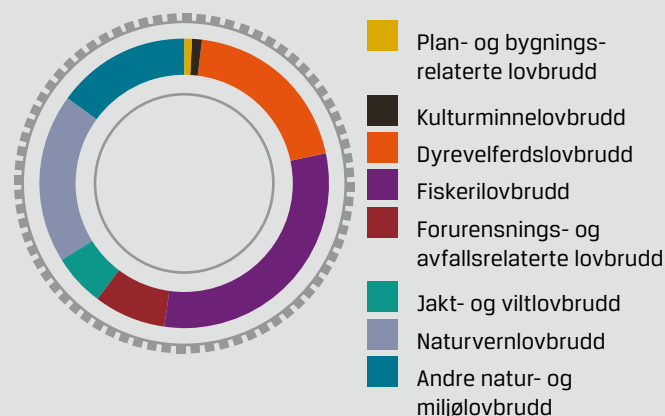
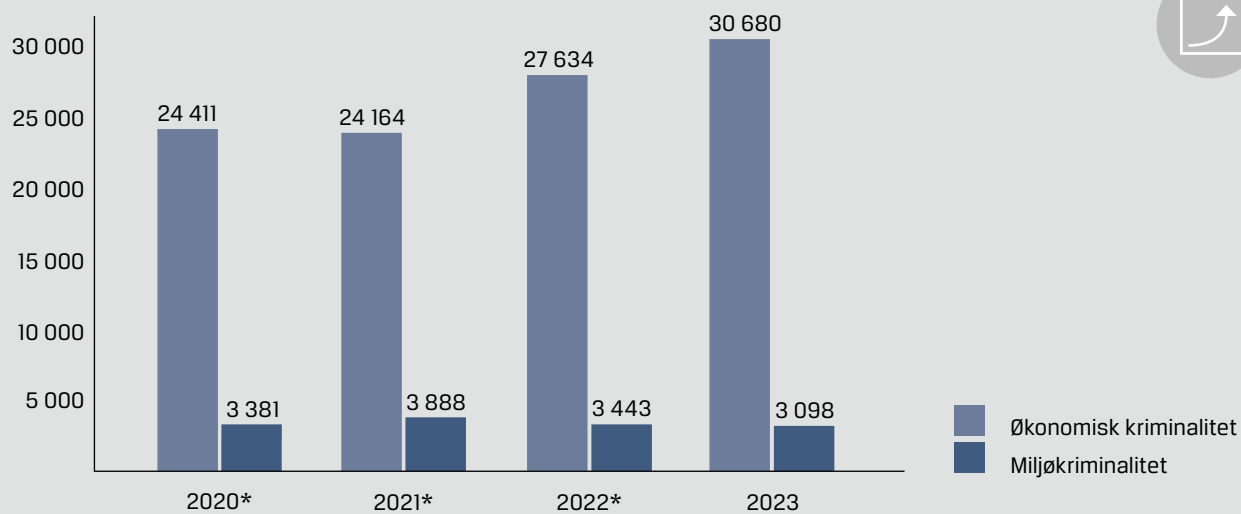

Foto: Pixabay

Anmeldelser - nasjonalt

*Korrigert tall i forhold til årsrapport 2022, da grunnlaget for beregning av anmeldelsestallene er endret

|| Anmeldelsene av økonomisk kriminalitet er stabilt økende. Størstedelen gjelder bedragerier.

Foto: Pixabay

Tips og andre henvendelser til Økokrim

Økokrim mottok i fjor 3 323 tips gjennom tipsportalen, en økning på over 800 fra året før.

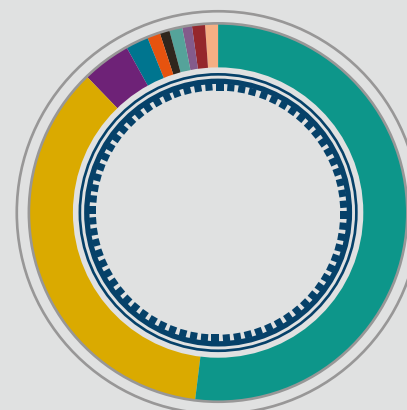
En stor del av disse henvendelsene er knyttet til bedragerier.

Økokrim mottar også mange andre henvendelser om ulike forhold fra både eksterne etater og politidistriktene.

Tips og andre henvendelser gjennomgås av Økokrims ansatte og er en verdifull kilde til informasjon om kriminalitetsbildet. Totalt i 2023 videreformidlet Økokrim 622 tips og henvendelser til politiet.

Når det gjelder bedrageri, er tips som kommer inn til Økokrim, sentrale for å avdekke både nye metoder og aktører.

Kriminalitetsområder

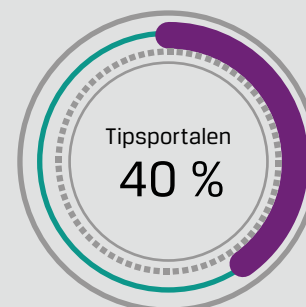
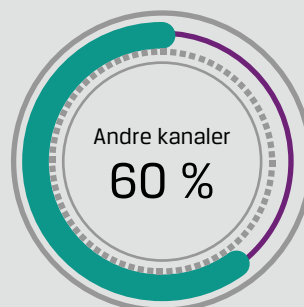

*Markering uten farge indikerer 0 registrerte tips

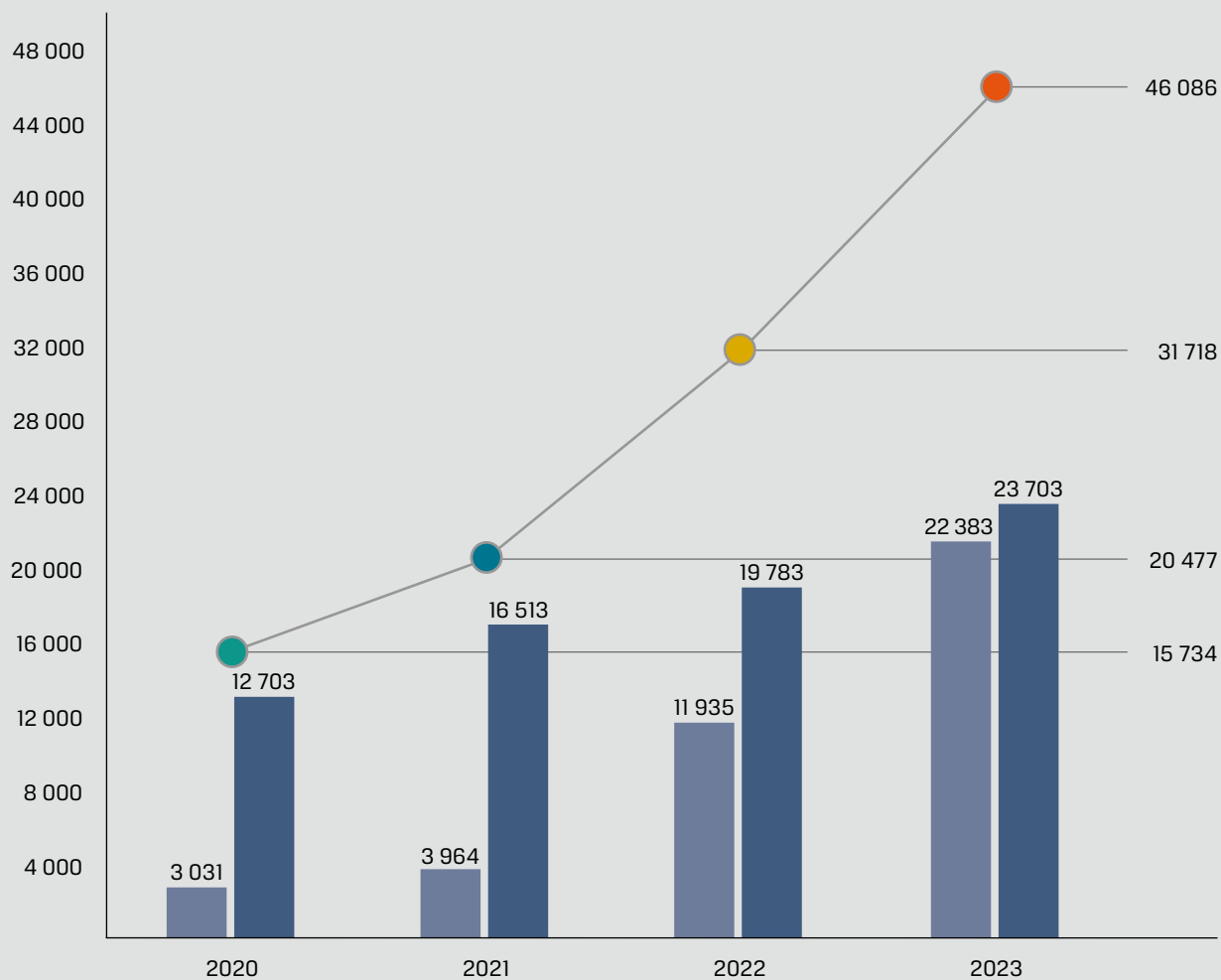

|| *Tips om bedrageri er sentrale for å avdekke både nye metoder og aktører.*

Hvor tipsene kommer fra

Antall rapporter om mistenkelige forhold øker

- Informasjon fra andre FIU-er
- MT-rapporter
- Total

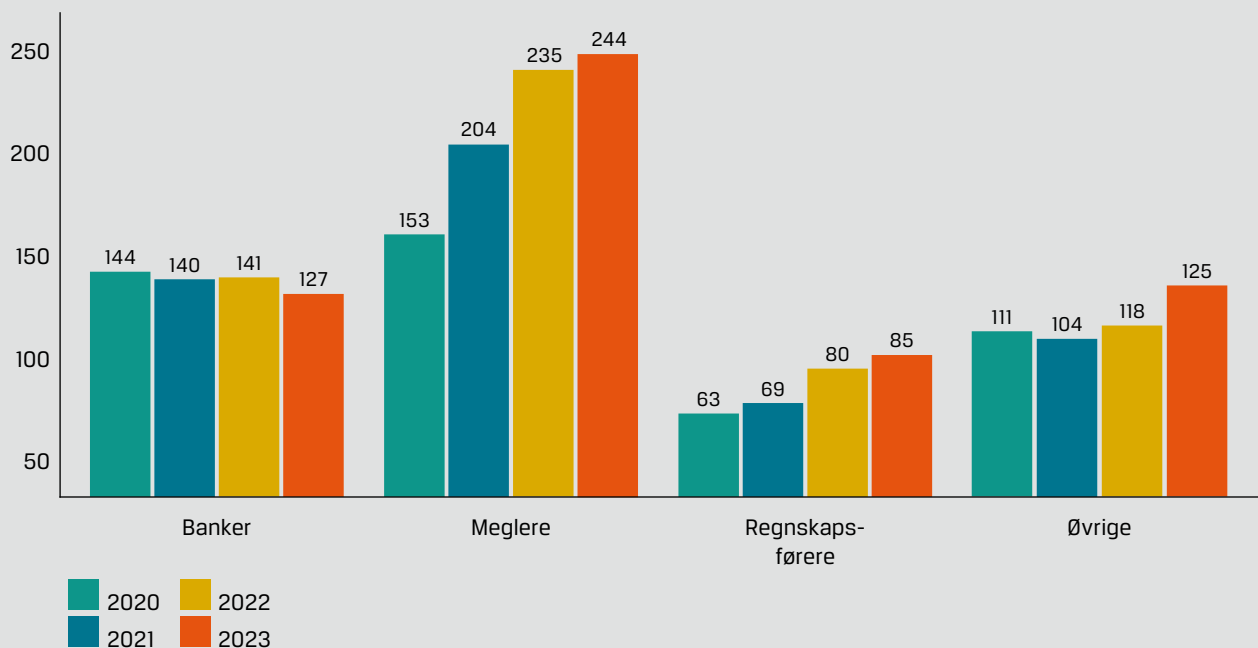
Enheten for finansiell etterretning (EFE) ved Økokrim er Norges nasjonale Financial Intelligence Unit (FIU). EFE utarbeider hvert år en egen årsrapport som går mer detaljert inn i enhetens arbeid i foregående år (les mer på Økokrims hjemmeside). Enheten er en sentral del av Økokrim. Noen hovedtall gjengis derfor også her.

EFE mottar rapporter om mistenkelige forhold (MT-rapporter) som sendes inn fra rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. Informasjonen fra disse bearbeides, berikes og analyseres for

deretter å formidles til politi, tilsyns- og kontrollmyndigheter samt utenlandske samarbeidende tjenester.

Av figuren under ser vi at antall innsendte MT-rapporter har økt de siste fire årene. I 2020 mottok EFE 12 703 MT-rapporter, mens tallet for 2023 var hele 23 703, altså en økning på 87 %. Det er også en tydelig økning i informasjon fra andre lands FIU-er, som har økt fra 3 031 til 22 383 i samme tidsrom.

Antall unike meldere av MT-rapporter

Analyse og etterretning

Økokrim har ansvar for utarbeidelse av nasjonale analyse- og etterretningsprodukter innenfor virksomhetens ansvarsområder. I tillegg er det en sentral oppgave for EFE å utarbeide operative og strategiske etterretningsrapporter og informasjonsprodukter som kan brukes av politiet og andre myndigheter til bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering.

Økokrim prioriterer nå i større grad innsats mot kriminalitetsutfordringer der forebygging er sentralt for å bekjempe kriminaliteten. Et godt kunnskapsgrunnlag er sentralt for å kunne forebygge og jobbe sammen med andre etater og privat sektor.

Bedrageri

Både politiet og bankene registrerer en voldsom økning i antall bedragerier, og omfanget er nå så stort at det er et samfunnsproblem. Økningen i bedragerier utfordrer tilliten til teknologiske løsninger, i mellommenneskelige relasjoner, til myndighetene og til viktige samfunnsinstitusjoner.

Politiets informasjon og kunnskapsgrunnlag om bedrageri har ikke vært godt nok. Satsing på etterretning og kunnskapsbygging vil derfor være en sentral oppgave for bedragerienheten som Økokrim skal etablere.

I mai 2023 kom Økokrim for første gang med en kunnskapsoppsummering med konkrete anbefalinger til tiltak. Kunnskapsoppsummeringen viser at flere siktede i norske bedragerisaker kan knyttes til organiserte kriminelle nettverk, og at bedrageri genererer store summer til kriminelle. Videre ser vi at utbytte fra bedrageri ofte reinvesteres i annen kriminell virksomhet.

De kriminelle tar raskt i bruk tilgjengelig ny teknologi, som kunstig intelligens. Samtidig benytter de ofte sosial manipulering og får offeret til å gi fra seg sensitiv informasjon. Det teknologiske kappløpet mellom kriminelle aktører på den ene siden og politiet og næringslivet på den andre vil være avgjørende for hvordan Økokrim vil kunne håndtere denne utviklingen.

Økokrim har derfor anbefalt at det utarbeides en handlingsplan mot digitale bedragerier. For å styrke det forebyggende arbeidet mot bedrageri har Økokrim og NKOM også etablert en egen ekspertgruppe for å utvikle forebyggende tiltak med mål om å stanse spoofing og smishing (SMS-bedrageri) rettet mot norske telefonbrukere.

Økokrim jobber også sammen med andre, både i politiet og eksternt, med å identifisere de sentrale

Foto: Øyvind Holmstad

” *Det teknologiske kappløpet mellom kriminelle aktører på den ene siden og politiet og næringslivet på den andre vil være avgjørende for hvordan Økokrim vil kunne håndtere denne utviklingen.*

Bedragerienheten

Bedragerienheten etableres for å styrke politiets samlede evne til å bekjempe nettbasert bedrageri, et kriminalitetsområde som er i sterk vekst, drevet av teknologiske fremskritt, den digitale økonomien, økende e-handel og digitalisering av kundedia-logen både i offentlig og privat sektor. Enhetens hovedfokus vil være på forebyggende og avvergende tiltak som bidrar til å redusere forekomsten av denne typen kriminalitet. Dette skal oppnås gjennom datadrevet innsikt, offentlig-privat samarbeid, forebyggende tekniske tiltak og bedre koordinering av politiets samlede ressurser.

kriminelle aktørene og nettverkene som begår bedrageri, slik at etterforskningsinnsatsen i fremtiden kan fokuseres på disse aktørene.

Fiskerikriminalitet

Regjeringen har slått fast at alvorlig fiskekriminalitet er en stor utfordring som truer fellesskapets naturressurser og svekker kystsamfunnene ved å konkurrere ut seriøse næringsaktører. Fiskerikriminalitet er en gjennomgripende form for kriminalitet som omfatter både alvorlig økonomisk kriminalitet, alvorlig miljøkriminalitet og arbeidsmiljøkriminalitet innen næringen.

Økokrim fikk i 2023 en rammebevilgning på 5 millioner kroner over fire år fra Nærings- og fiskeridepartementet for å styrke bekjempelsen av fiskerikriminalitet. Midlene er en rammeoverføring for å bygge opp en velfungerende nasjonal grunnetterretningsfunksjon innenfor fiskerikriminalitet som også skal berike kunnskapen om forebygging i forvaltningen. Dette vil bidra til å styrke satsingen på bekjempelse av fiskerikriminalitet i årene fremover.

I 2023 har Økokrim jobbet strukturert med å etablere grunnetterretning innen fiskerikriminalitet med fokus på hele verdikjeden, samt innhenting av informasjon, nedbryting og analyse. Dette arbeidet vil danne grunnlag for kommende etterretningsproduksjon, som igjen skal være grunnlag for iverksetting av forebyggende og reaktive tiltak.

Økokrim har også deltatt i tverretatlige forum for fiskerikontroll, blant annet gjennom deltakelse i North Atlantic Fisheries Intelligence Group (NA-FIG).

Foto: Pixabay

Arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet omfatter ulike former for profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet. Slike lovbrudd utgjør en alvorlig trussel mot ansattes arbeidsvilkår og rettigheter samt tilliten til offentlige og private virksomheter, norske myndigheter og velferdsstaten. Arbeidslivskriminalitet omfatter en rekke ulike lovbrudd som må ses i sammenheng. Det er både enkeltaktører og kriminelle nettverk som begår arbeidslivskriminalitet. I noen tilfeller benyttes også profesjonelle aktører for å bistå med- og kamuflere de kriminelle handlingene.

Kunnskapsbygging knyttet til arbeidslivskriminalitet har vært et fokusområde for Økokrim i flere år. Økokrim har i 2023 hatt jevnlig møter med politiets representanter i kunnskapsgruppene og har blant annet utarbeidet sykliske etterretningsopp-

summeringer som har blitt delt i det tverretatlige samarbeidet. Innad i politiet er også utarbeidelse av kunnskapsprodukter knyttet til både fenomener, sårbarheter og aktører en viktig oppgave for Økokrim. EFE er en viktig kilde til informasjon, særlig om hvitvasking utført av aktører som begår arbeidslivskriminalitet.

Kontanter i den kriminelle økonomien

Stor ut- og tilbakeførsel av nasjonal valuta som ikke lar seg forklare av legitim virksomhet, har over tid vært en bekymring i Skandinavia. Enheten for finansiell etterretning har derfor samarbeidet med Financial Intelligence Unit i Sverige og Danmark om denne problemstillingen.

For å kunne iverksette forebyggende tiltak i samarbeid med private aktører utarbeidet Økokrim høsten 2023 en offentlig rapport som tar for seg kontanter i den kriminelle økonomien, «Nå er det NOK».

Rapporten beskriver hvordan det årlig sirkulerer ca. 10 milliarder norske kroner i kontanter ut og inn av Norge. Kun en brøkdel av kontantene oppgis til myndighetene ved utreise. Resten smugles trolig ut. Det er grunn til å tro at en stor del av kontantbeholdningen i dag benyttes i den kriminelle økonomien. Flere banker i Norge vurderer nå at risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering ved å motta norske kontanter fra utlandet er for høy, slik at retur av norske kontanter fra utlandet har blitt sterkt redusert.

Ulovlig hogst

Ulovlig hogst er et tema Økokrim har jobbet med over tid. Skog, skogbrukslova og ulovlig hogst var sentrale tema i begge utgavene av Miljøkrim i 2023. Flere av miljøkrimenhetens ansatte har også vært intervjuet i media om temaet ulovlig hogst.

Høsten 2023 publiserte Økokrim en temarapport som tar utgangspunkt i at skog utgjør en viktig felles samfunnsverdi som har behov for vern. Skogen regulerer luftkvalitet og verner mot effektene av klimaendringer ved å motvirke flom, erosjon og skred som følge av mer nedbør. En tredel av treslagene i verden er truet av utrydning. Norge er et av mange land med en rekke arter i faresonen. I dag er 5,2 prosent av det totale skogarealet i Norge vernet, herav er 3,9 prosent av den produktive skogen vernet.

Rapporten viser at verdifull skog i Norge likevel blir hugget ulovlig selv om det finnes lovverk som skal verne nettopp denne typen sårbar og viktig natur. Straffesakene varierer fra ulovlig hogst av hele skogsområder til felling av ett eller flere enkelttrær.

Analysen viser videre at det, til tross for mange hendelser, gjennomgående er få registrerte anmeldelser. De fleste sakene om ulovlig skogsdrift som politiet mottar fra tilsynsetater og naturvernorganisasjoner, er gode og grundig dokumentert, men blir likevel henlagt. Rapporten peker avslutningsvis på at regelverket oppleves som komplekst, uoversiktlig og lite tilgjengelig, og at lokale politidistrikt ofte har liten erfaring med å etterforske slike saker.

Forebygging

Etablering av en forebyggende kapasitet

Politiet skal ha forebygging som primærstrategi. Det innebærer et bevisst retningsvalg for hele Økokrim. Økokrim skal jobbe helhetlig, systematisk og målrettet med å forebygge kriminalitet – i alle ledd.

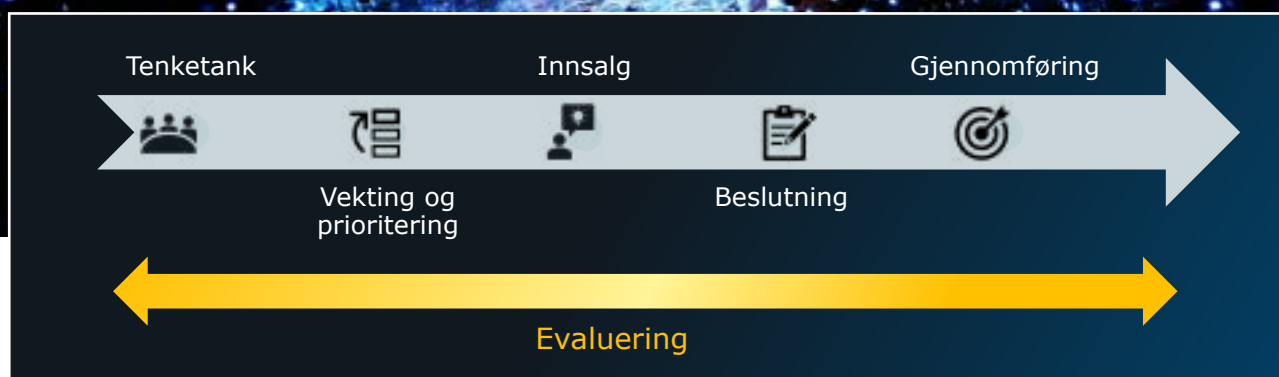
For å kunne gjennomføre dette etablerte Økokrim i 2023 en forebyggende enhet. Hovedoppgaven til denne enheten er å utvikle og gjennomføre forebyggende aktiviteter som er rettidige og i tråd med Økokrims ansvarsområder og prioriteringer.

Forebygging handler om å utvikle og implementere aktiviteter som hindrer forekomst av kriminalitet. Slike aktiviteter kan kun utvikles basert på god kunnskap om kriminalitetsutfordringer og de sårbarheter og mekanismer som kriminelle aktører utnytter. Økokrim fokuserer sterkt på sårbarheter som utnyttes til å begå kriminelle handlinger – i tillegg til kunnskap om aktørene som står bak kriminaliteten – da dette gir en bedre samfunnsmessig effekt av forebyggende tiltak. Kunnskapsgrunnlaget som benyttes til å utarbeide konkrete forebyggende tiltak, baserer seg på en kombinasjon av produkter fra etterretning, etterforskning

og andre interne og eksterne kilder. Ved å ha god nok kunnskap vil Økokrim også kunne identifisere hvem som «eier» problemet – og dermed også kan og bør iverksette forebyggende tiltak for å tette sine sårbarheter.

Alle funksjoner ved Økokrim har viktige oppgaver knyttet til forebygging, og får gjennom sitt arbeid kjennskap til sårbarheter som utnyttes til å begå ondsinnede handlinger og kriminalitet. Økokrim har derfor etablert et forebyggende forum hvor ansatte fra ulike avdelinger bidrar med sin kunnskap om utfordringer og sårbarheter som de har identifisert gjennom sitt arbeid. Gjennom et tett samarbeid med næringslivet får vi også innhentet informasjon om sårbarheter og sårbarhetsreducerende tiltak fra andre relevante aktører.

Forebyggingsstrategier i organisasjoner krever en metodisk tilnærming for å være effektive. Økokrim har derfor utviklet en modell for hvordan forebyggende tiltak kan implementeres på systematisk og inkluderende vis.

Steg 1: Tenketank

Økokrims modell sikrer ekstern og intern samhandling på tvers av fagområder ved at forebyggende enhet arrangerer idédugnader der relevante fagekspert og/eller problemeiere møtes for å diskutere et konkret kriminalitetsfenomen eller en sårbarhet som utnyttes.

Steg 2: Vekting og prioritering

Aktørene diskuterer ulike sårbarhetsreducerende tiltak og eventuelle ønskede og uønskede

effekter av tiltakene. Alle tiltakene vurderes, vektet og prioriteres etter en vektingsmodell (SMART-modell) der hvert enkelt moment rangeres med en verdi fra 0–6. Verdiene summeres til slutt og gir en totalscore for hvert enkelt tiltak.

Steg 3: Innsalg

Forebyggende tiltak legges frem for ledelsen med gjennomgang av problemstilling og forslag til sårbarhetsreducerende tiltak som Økokrim bør iverksette.

Steg 4: Beslutning

Ledelsen beslutter eventuell iverksetting og ressurssetting av forebyggende tiltak.

Steg 5: Gjennomføring

Forebyggende tiltak gjennomføres etter plan og beslutning.

Evaluering

Alle steg i modellen evalueres kontinuerlig. Videre er Økokrim i ferd med å utvikle en egen modell for prosess- og effekt-evaluering av de forebyggende tiltak (under arbeid i 2024).

Forebyggende prosjekter

I 2023 har forebyggende enhet ved Økokrim iverksatt 28 forebyggende tiltak, 14 knyttet til bedrageri, syv til hvitvasking, tre til naturmangfold, tre til fiskerikriminalitet og ett til dyrevelferd.

En stor del av tiltakene er iverksatt på bakgrunn av kunnskapsgrunnlag produsert av etterretningsenheten ved Økokrim samt innspill fra næringslivet.

|| Økokrim skal jobbe helhetlig, systematisk og målrettet med å forebygge kriminalitet – i alle ledd.

Forebyggende prosjekter

- 4 % Dyrevelferd (1 tiltak)
- 11 % Fiskerikriminalitet (3 tiltak)
- 11 % Naturmangfold (3 tiltak)
- 25 % Hvitvasking (7 tiltak)
- 50 % Bedrageri (14 tiltak)

Økokrim har, i samråd med Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, tatt initiativ til å opprette en ekspertgruppe som skal utvikle forebyggende tiltak med mål om å hindre spoofing og smishing rettet mot norske telefonbrukere.

Gruppen skal vurdere og anbefale implementering av konkrete tiltak som kan fjerne sårbarhetene og dermed forebygge bedrageri ved bruk av taletelefoni og SMS-kommunikasjon.

Enheten for finansiell etterretning (EFE) er en viktig bidragsyter til Økokrims forebyggende innsats, særlig rettet mot de rapporteringspliktige aktørene.

I 2023 arrangerte EFE tre webinarer for rapporteringspliktige der aktuelle temaer innen hvitvasking og terrorfinansiering ble presentert. Her bidro også fagpersoner fra andre deler av Økokrim med aktuell kunnskap knyttet til nye trender og moduser.

Webinarene gir Økokrim mulighet til å nå ut til flere i privat og offentlig sektor som jobber innen fagfeltet hvitvasking og terrorfinansiering. Webinarene vil bli videreført i 2024.

Etterforsking

Økokrims saksarbeid

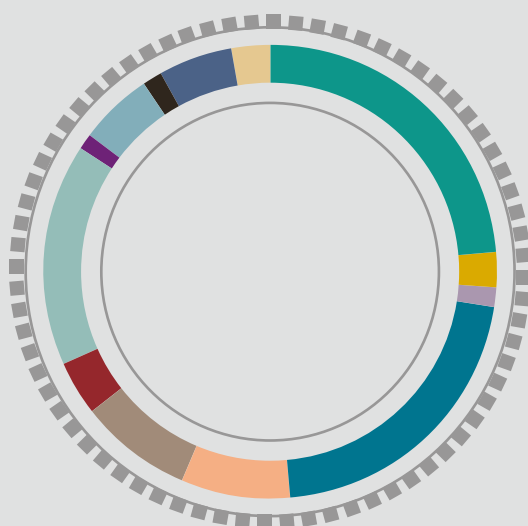
Etterforsking av alvorlige lovbrudd står sterkt i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet. Slike lovbrudd påfører samfunnet, virksomheter og individer store kostnader.

I vurderingen av om en sak utgjør alvorlig kriminalitet, inngår kompleksitet, økonomisk utbytte og om saken har forgreninger til utlandet. Økokrim vurde-

rer også hvilken forebyggende og allmennpreventiv effekt en straffesak kan ha, og mulighetene for inndragning av et straffbart utbytte.

Økokrim kan gjennomføre ransaking, ta beslag og bruke andre tvangsmidler. Det gjennomføres avhør av mistenkte og vitner. I denne fasen av saken vil den som mistenkes for å ha begått straffbar handling, ofte ha status som siktet. Økokrim bistår

Økokrim-saker i 2023

- Bedrageri
- Underslag
- Forbrytelser i gjeldsforhold (regnskap)
- Skatt - merverdiavgift - toll
- Verdipapirhandel - finans
- Korrupsjon
- Utroskap
- Heleri - hvitvasking
- Dokumentfalsk*
- Økonomisk kriminalitet - annet*
- Datakriminalitet - annet
- Forurensning
- Naturkriminalitet
- Arbeidsmiljøkriminalitet*
- Annen miljøkriminalitet
- Annet

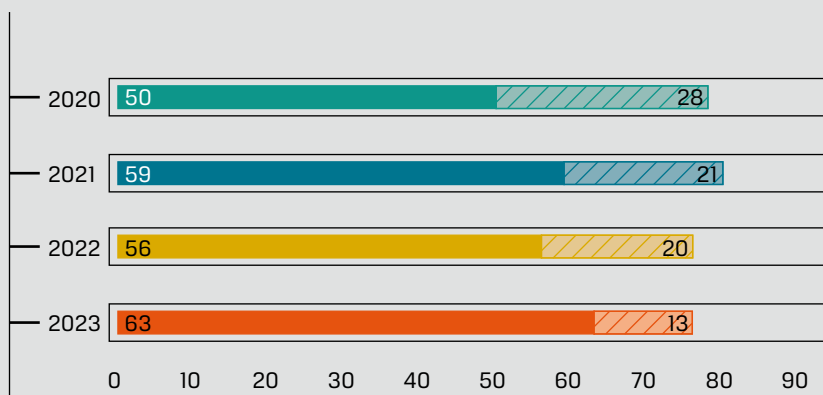
*Markering uten farge indikerer 0 registrerte saker

også i etterforskningen av et større antall saker som politidistriktene har ansvar for, og samarbeider tett med utenlandske politimyndigheter. I kraft av å være et statsadvokatembete med nasjonalt ansvar kan Økokrim ta inn saker til etterforskning fra hele landet. Økokrim kan selv prioritere hvilke saker som skal etterforskes, i tråd med føringer og prioriteringer fra Riksadvokaten.

Foto: iStock

Saksarbeid i Økokrim

Lys skravert farge:
Nye saker tatt inn

Mørk farge:
Økokrim-saker under
etterforskning og irettføring

Bedrageri

Økokrim har de senere årene etterforsket flere bedragerisaker. I 2023 etterforsket Økokrim en større bedragerisak der det ble begått målrettede phishing-bedragerier mot minst 400 personer bosatt i Norge, mens det har vært forsøk mot langt flere. Etterforskningen var omfattende og komplisert fordi det var fornærmede i mange ulike politidistrikt, og fordi gjerningspersonene hadde høy grad av operasjonell sikkerhet både i utførelsen av bedrageriene og i uttak av utbyttet. Blant annet ble utbyttet tatt ut i kryptovaluta, og det var utstrakt bruk av falske identiteter.

Etter hvert ble det klart at gjerningspersonene befant seg i Romania. Via den nordiske spesialutsendingen for politisaker ble det opprettet et samarbeid med cyberkriminaliteten i det nasjonale politiet i Romania og rumensk påtalemyndighet for organisert kriminalitet og terrorisme. Det ble sendt flere rettsanmodninger til Romania for å få utført etterforskningskritt der. Etterforskningskrittene medførte at tre rumenske borgere ble identifisert. Økokrim anmodet rumenske myndigheter om bistand til pågripelser og ransaking i Romania. 40 rumenske politifolk deltok i aksjonen der det ble pågrepet tre rumenske menn og ransaket på tre adresser. Representanter fra Økokrim var til stede som observatører under aksjonen. Det ble tatt beslag i elektroniske enheter, kontanter og utbytte fra bedrageriene. Beslaget ble overført til norske myndigheter i etterkant av aksjonen. To av de pågrepne ble utlevert til Norge etter den nordisk-europeiske parallellavtalen. Den ene ble overlevert til norske myndigheter allerede fire dager etter pågripelsen.

Det hadde ikke vært mulig å utføre etterforskningen uten samarbeidet med rumenske myndigheter. Den direkte kontakten mellom Økokrim og etterforskere og påtale i Romania var av stor betydning for å oppnå et kvalitativt godt resultat i en etterforskning der gjerningspersonene befant seg utenfor Norges grenser.

Miljøkriminalitet

I arbeidet med miljøkriminalitet søker Økokrim å oppnå en helhetlig forebygging og etterforskning på nasjonalt nivå i politiet slik at vi på best mulig måte ivaretar våre felles natur- og miljøverdier. På overordnet nivå omfatter saksporteføljen naturkriminalitet, forurensingskriminalitet og overtredelser av plan- og bygningslovverket. I tillegg kommer dyrevelferdssaker og kunst- og kulturminnekriminalitet.

Økokrim etterforsket i fjor overtredelser av plan- og bygningsloven der aktører er siktet for uriktig og villedende informasjon til bygningsmyndigheten og ulovlig prosjektering. Saken kan bli slutført i løpet av 2024.

Miljøkrimaktørene handler internasjonalt og er del av organisert kriminalitet. Det var blant annet tilfelle i et sakskompleks som ble slutført i 2023, som omfattet ulovlig omsetning og smugling av klimaskadelige fluorholdige gasser inn til kjøpere i Norge. En av de involverte ble dømt til fengsel i fire år for kjøp av smuglergass til 11 millioner kroner. Han ble også dømt for bedrageri av refusjonsordningen for fluorholdige gasser. En annen person ble idømt to års ubetinget fengsel for heleri av gass til 3 millioner kroner.

II *Trusselbildet tilsa at smugling og ulovlig avl av hunder krevde oppmerksomhet fra politi og påtalemyndighet i 2023.*

Dyrevelferd

Etterretning og annen informasjonsinnhenting medførte at ett av fjorårets satsingsområder var vanskjøtsel av produksjonsdyr. Det omfattet både dyr i landbruket og i marine omgivelser som fiskeoppdrett. Vanskjøtsel av dyr i landbruket er ofte knyttet til at gjerningspersonene har personlige utfordringer. Fiskeoppdrett har stort omfang i Norge både med hensyn til antall fisk og økonomi. I denne næringen er omsetningsvolum en sterk driver, noe som har vist seg å utfordre akseptert velferd for oppdrettsfisk.

I tillegg tilsa trusselbildet at smugling og ulovlig avl av hunder var en eskalerende trend som krevde oppmerksomhet fra politi og påtalemyndighet. Innenfor disse områdene jobbet Økokrim i 2023 med både egne saker og bistand til lokale politidistrikt.

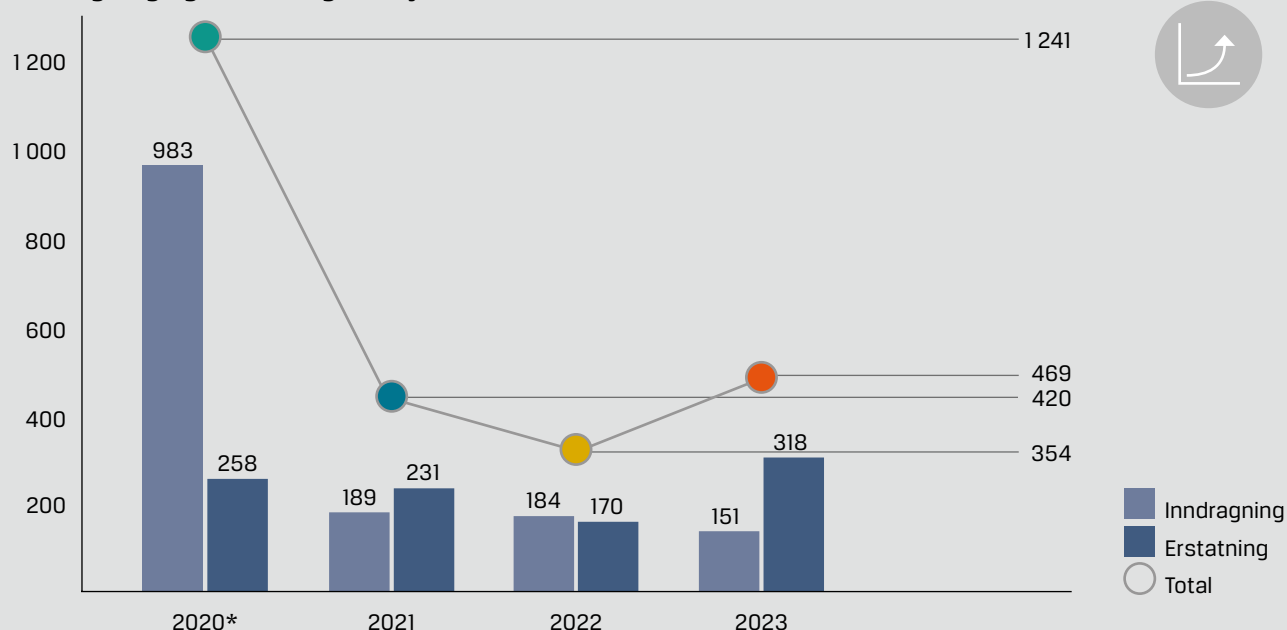
Økokrim hadde i 2023 også straffesaker som omfattet vold mot vanlige kjæledyr som hund og katt, og ville dyr som måker og pinnsvin. Utgangspunktet er at alle dyr har en egenverdi og skal behandles med respekt. Ulovlig avl på hund ble aktualisert i en sivil sak som ble ført for Høyesterett. Essensen i dommen var at fortsatt avl på den ene rasen var lovlig etter et bestemt program, men at avl på den andre var ulovlig. Høyesteretts avgjørelse har blant annet betydning for fremtidige straffesaker om lovligheten av avl som er i konflikt med akseptert dyrevelferd.

Inndragning av verdier

Økokrim har fagforvaltningsansvar for inndragning nasjonalt. Per 8.4.24 beløp rettskraftige inndragningskrav for 2023 seg til om lag 151 millioner kroner. Fratakelse av utbytte skjer også gjennom idømming av erstatningskrav til fordel for fornærmede. Per 8.4.24 beløp rettskraftige erstatningsbeløp for 2023 for utvalgte statistikkgrupper, særlig økonomisk kriminalitet og vinningskriminalitet seg til om lag 318 millioner kroner totalt. Samlet ble det da idømt om lag 469 millioner kroner i inndragning og erstatning i 2023. Det forventes at summen kan øke noe utover i 2024 som følge av etterregistrering av rettskraftige dommer fra 2023.

Det har over tid vært fokus på politiets manglende evne til å inndra utbytte fra straffbare handlinger. Økokrim har en egen inndragningsenhet som jobber bredt for å øke kompetansen knyttet til inndragning, og for å inndra mer utbytte fra kriminelle handlinger. Enheten har ansvar for å bistå og følge opp inndragningsspesialistene i politidistriktene, særlig i forbindelse med kartlegging og sikring av verdier i utlandet, og med kompetanseheving knyttet til inndragning. De har også jobbet med Politiets IT-enhet for å styrke datakvaliteten knyttet til inndragningsstatistikken.

Inndragning og erstatning - nasjonalt

*Det høye inndragningsbeløpet skyldes i hovedsak en dom hvor det ble idømt inndragning på 825 millioner kroner.

Inndragningsenheten jobber internasjonalt, både strategisk og operativt. Enheten deltok i 2023 på årskonferansen i CARIN-nettverket, FATF-Interpol Roundtable Engagement (FIRE) II, med fokus på å forbedre internasjonalt samarbeid mellom landenes inndragningsenheter. Videre deltok enheten på EU-kommisjonens samling av europeiske inndragningsenheter (ARO) og Asset Management Offices (AMO). Operativt er enheten ansvarlig for å svare på forespørsler fra CARIN-nettverket, og har også gjennomført etterforskningskritt og anvendt tvangsmidler i forbindelse med rettsanmodninger for sikring av verdier i Norge på vegne av utenlandske myndigheter. Totalt har enheten svart ut ca. 220 henvendelser fra inn- og utland i 2023.

Prosjektet «Fra stans til inndragning»

Som ledd i økt satsing på inndragning av utbytte fra straffbare handlinger besluttet Økokrim å sette i verk prosjektet «Fra stans til inndragning». Formålet med prosjektet er å finne ulovlige verdier som kan inndras ved å utelukke lovlig erverv.

Prosjektet skal fungere som et effektiviserende ledd i overgangen fra forbud mot gjennomføring av transaksjon (tidligere kalt stans av transaksjon) etter hvitvaskingsloven, til sikring ved beslag etter straffeprosessloven og inndragning etter straffeloven.

Prosjektets arbeid fokuserer på fortløpende analyse av saker med bakgrunn i informasjon fra hvitvaskingsregisteret (Ask) samt annen informasjon fra EFE for å finne saker som egner seg for å tas videre i straffesaksporet. Prosjektet er derfor bemannet med både personell fra EFE og etterforskere fra inndragningsenheten.

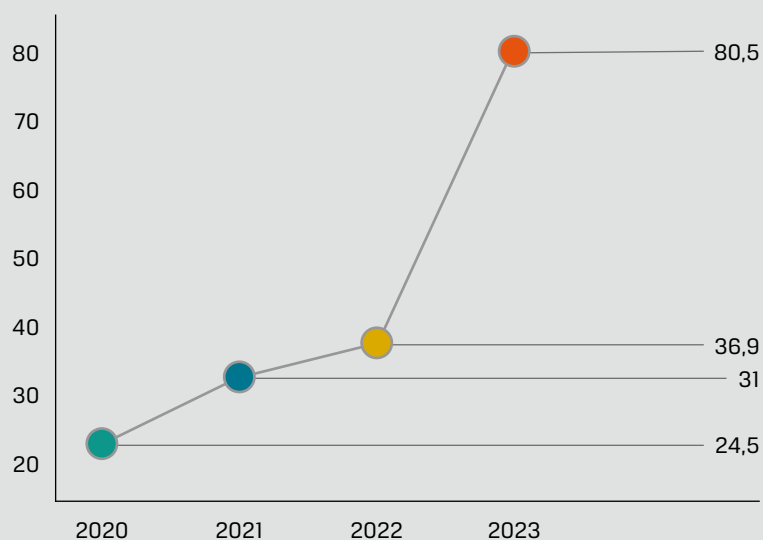
Prosjektet tok inn en straffesak fra EFE høsten 2023. Bakgrunnen for saken var en person som mottok store beløp fra Indonesia, og som ga sprikende forklaringer til bankene om midlenes opprinnelse. Saken ble etterforsket av inndragningsenheten, og det ble innledningsvis tatt beslag i ca. 11 millioner norske kroner på siktedes konti. Basert på resultatet av gjennomførte etterforskningskritt ble saken henlagt som intet straffbart forhold bevist og overført til Skatteetaten for fastsettelse av skattekrav. Saken ga prosjektet flere erfaringer som vil være nyttige i den videre av driften av prosjektet.

Stans av transaksjoner

Enheten for finansiell etterretning (EFE) kan stanse transaksjoner. Forbud mot gjennomføring av transaksjoner er et inngripende tiltak, og EFE gjør grundige vurderinger før et slikt forbud besluttes. Et viktig ledd i disse vurderingene er å undersøke hvorvidt politiet vil sikre midlene som ledd i en straffesak. I 2023 mottok EFE 126 henvendelser fra rapporteringspliktige om tilfeller der det kunne være aktuelt med forbud mot gjennomføring av transaksjon. 37 av transaksjonene ble stanset.

Totalt beløp stanset i millioner

Etterforsningsbistand til politidistriktene

En stor del av Økokrims ressurser benyttes til innsats sammen med politidistriktene. Økokrim har ansatte som kun jobber med bistand til politidistriktene. Også mange andre ansatte jobber sammen med politidistriktene som del av sine spesialistfunksjoner.

Bistand

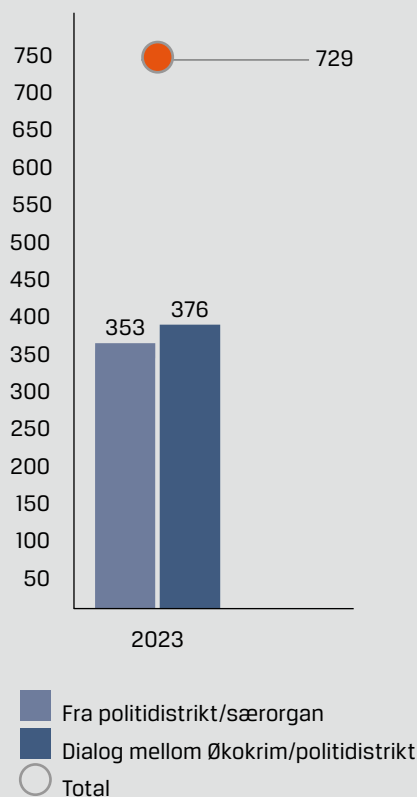
Det har vært gitt bistand til politidistriktene i noen færre saker i 2023 sammenlignet med 2022. I tillegg har det vært en økning i antall avviste bistandsanmodninger.

På tross av et lavere antall bistandssaker i 2023 enn i 2022 har Økokrim benyttet mer tid og ressurser til bistand fordi det er gitt mer «tyngre og langvarig» bistand i flere større sakskomplekser til flere politidistrikter enn i foregående år. Økokrim gir bistand med henblikk på kompetanseoverføring og på å gjøre politidistriktene mer robuste i arbeidet med de store og krevende økonomi- og miljøsakene.

I 2023 har enhetene i Økokrim registrert 353 innkommende henvendelser fra politidistrikter/særorgan, i tillegg til 376 registrerte tilfeller av annen type dialog/kontakt med distriktene av ulik karakter. Økokrim har behandlet noen færre rettsanmodninger i 2023 (fra 45 ulike utenlandske myndigheter) enn i 2022. Men flere av rettsanmodningene i 2023 har vært rettet mot flere personer/selskaper, noe som har ført til at det har gått med mye tid og ressurser sett i forhold til antall saker.

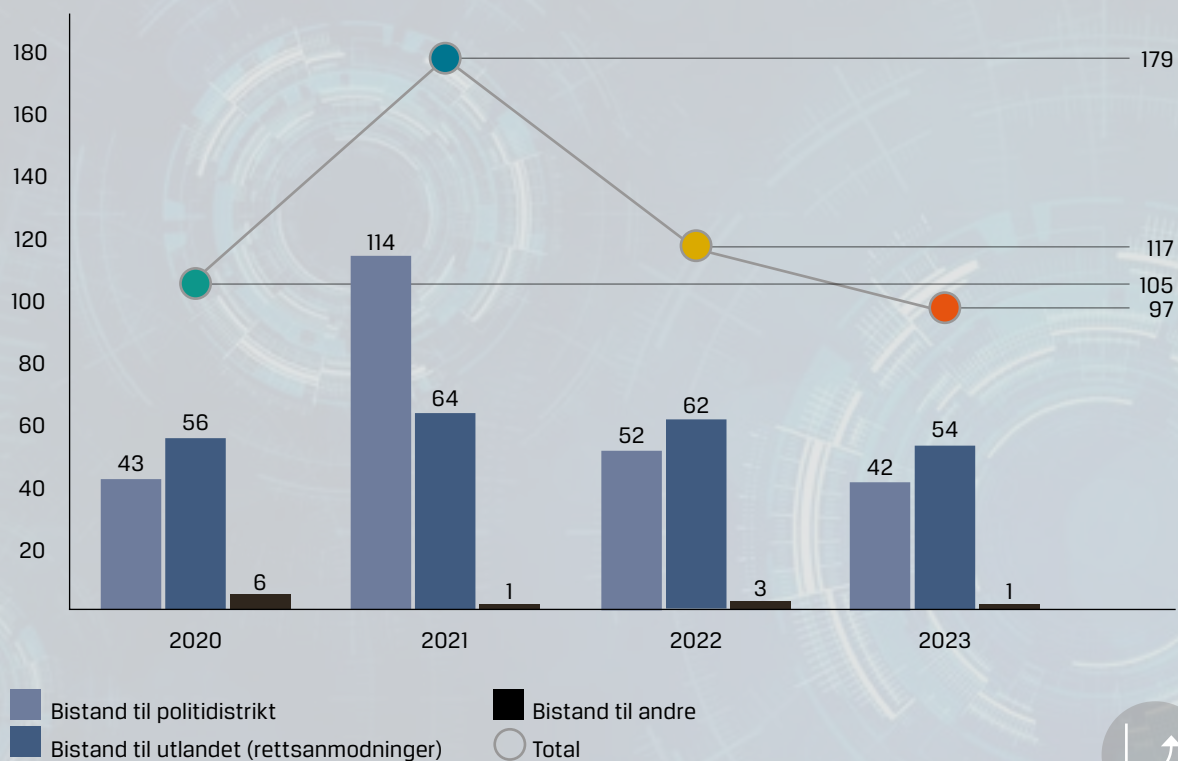
EFE bistår politidistriktene med å besvare informasjonsbehov de har i pågående etterretningsprosjekter og straffesaker. I 2023 har EFE blant annet hatt stort fokus på å avdekke og initiere straffesaker relatert til overgrep mot barn. EFE erfarer at alle sakene blir etterforsket i politiet, og at finansiell informasjon fra hvitvaskingsregisteret er avgjørende for at forhold avdekkes.

Henvendelser og kontakt totalt

Bistandssaker totalt

” På tross av et lavere antall bistandssaker i 2023 enn i 2022 har Økokrim benyttet mer tid og ressurser til bistand fordi det er gitt mer «tyngre og langvarig» bistand i flere større sakskomplekser til flere politidistrikter enn i foregående år.

Stort fokus på inndragning av utbytte fra kriminalitet gjør at EFE er mer relevant enn noen gang som informasjonskanal til og for politiet. Dette gjelder ikke bare informasjon om pågående aktivitet, men også innhenting fra utlandet via Egmont-samarbeidet. Det er utfordrende å håndtere økningen i antallet forespørsler om informasjon, og det jobbes aktivt for å øke kapasiteten.

Bistand på miljøkriminalitet

I tillegg til å etterforske og påtale egne saker på miljøfeltet utgjør saksbistand til politidistriktene en betydelig del av Økokrims oppgaver. Bistandsfunk-

sjonen omfatter også å bygge opp og vedlikeholde distriktenes egne fagmiljøer i den grad det anses formålstjenlig å ha lokal faglig beredskap på miljøkriminalitet.

I 2023 bistod Økokrim flere lokale politidistrikt i deres arbeid med kunst- og kulturminnesaker. Det skjedde blant annet da ulovlig innførte antikke mynter høsten 2023 ble tilbakelevert til tunisiske myndigheter. For øvrig er kunst- og kulturminnekriminalitet ofte knyttet opp mot bedrageri og hvitvasking.

Økokrims faglige bistand til politidistriktene er en sentral del av arbeidet med å opprettholde en nasjonal enhetlig og forutsigbar tilnærming til trusselbildet for økonomi- og miljøkriminalitet, uavhengig av hvor en hendelse måtte inntreffe.

Økokrim mottar i tillegg bistandsanmodninger fra utenlandske myndigheter som blir fulgt opp etter gjeldende regelverk.

Sett bort fra enkelte års variasjoner har antallet bistandssaker for samtlige kategorier vært stabilt.

Foto: Pixabay

Iretteføring, avgjørelser og tiltak

Etter at etterforskingen er ferdigstilt, har straffesaker flere mulige utfall: saken kan henlegges, eller siktede kan ilegges forelegg (tilbud om å vedta en bot) eller settes under tiltale. Økokrim tar kun ut tiltale når påtaleansvarlig er overbevist om siktedes straffeskyld, og mener straffeskylden kan bevises i retten. Etter at en tiltale er tatt ut, berammes straffesaken for domstolene. En tiltalt kan bli funnet skyldig, delvis skyldig eller frifinnes. Straffesaken behandles først av tingretten, men utfallet kan ankes til lagmannsretten og deretter til Høyesterett. Økokrim irettefører saker for alle instanser. Sakene er ofte gjenstand for offentlig interesse, og avgjørelsene begrunnes ofte av domstolen med behov for å oppnå en allmennpreventiv effekt.

Gjennom straffesakene opparbeider Økokrim mye kunnskap som ofte ikke er tilgjengelig på andre måter. Denne brukes aktivt i fagforvaltningen, og ikke minst i det forebyggende arbeidet for å hindre eller begrense muligheten for at tilsvarende lovbrudd skjer igjen.

Utvalgte rettskraftige dommer og rettsavgjørelser

Investeringsbedrageri

En mann i 40-årene fra Moss ble dømt til fengsel i fem og et halvt år for grovt bedrageri av 54 millioner kroner fra 77 fornærmede. Dommen ble rettskraftig etter at Høyesterett besluttet å ikke fremme anken hans til behandling. Mannen ble også dømt til å betale erstatning til de fornærmede på 60 millioner kroner. Han er videre fradømt retten til å drive selvstendig næringsvirksomhet i fem år fra han er ferdig med å sone fengselsdommen. Investeringsbedrageri er en utbredt form for bedrageri. Bedragerne fremstår ofte utad som svært profesjonelle, med blant annet fine kontorer og mange ansatte. De fornærmede trodde de investerte i ulike eplehageutbyggingsprosjekter hos den domfelte, mens realiteten var at han brukte mye av pengene på et høyt privat luksusforbruk.

Innsidehandel

To personer tilsto i Oslo tingrett at de hadde handlet aksjer i Aker Horizons ASA etter råd fra en daværende ansatt i selskapet som hadde innsideinforma-

sjon. Den tredje personen innrømmet også forholdene, og alle tre ble dømt til ubetinget fengsel. Den ene av de to domfelte hadde kjøpt aksjer for ca. 1,7 millioner kroner og den andre for ca. 160 000 kroner. Kjøpene ble gjennomført dagen før Aker Horizons offentliggjorde at Mitsui & Co., Ltd. sluttet seg til Aker Horizons som langsiktig strategisk investor i Aker Horizons' irske datterselskap Mainstream Renewable Power Ltd. Begge de domfelte solgte aksjene sine straks etter at børsmeldingen fra Aker Horizons ble offentliggjort. De satt da igjen med gevinster på henholdsvis ca. 486 000 kroner og ca. 40 000 kroner. Den tidligere ansatte i Aker Horizons hadde innsideinformasjon om avtalen mellom Aker Horizons og Mitsui gjennom sin jobb. Han tilsto i Oslo tingrett å ha delt innsideinformasjon med to personer og påvirket dem til å kjøpe aksjer i Aker

Markedsintegritet og tillit er forutsetninger for økonomisk vekst og velstand. Markedsmissbruk skader finansmarkedenes integritet og kan undergrave allmennhetens og investorenes tillit til verdipapirer. Personer som ikke selv besitter innsideinformasjon, skader også markedet når de handler på råd fra personer som har innsideinformasjon. Det er derfor like straffbart å handle på råd basert på innsideinformasjon som å handle på innsideinformasjon.

Foto: Pixabay

Horizons ASA, hvor han selv var ansatt. Siden domfeltes kommunikasjon var egnet til å påvirke de to personenes beslutning om å kjøpe aksjer i Horizons kan mannen ifølge tingrettens dom også dømmes for to tilfeller av tilskyndelse til innsidehandel.

Korrupsjon

En privatpraktiserende arkitekt og byggesaksleder i tidligere Tjøme kommune ble dømt for korrupsjon i lagmannsretten. Høyesterett nektet anken fremmet til behandling, og dommen er rettskraftig. Arkitekten ble dømt for å gi vederlagsfrie tegnetjenester til en verdi av ca. 30 000 kroner til den kommunale byggesakslederen. Byggesakslederen hadde blant annet ansvar for å behandle byggesøknader fra arkitektfirmaet som arkitekten jobbet for. Arkitekten ble dømt til fengsel i ni måneder for grov korrupsjon, og til å betale saksomkostninger på 25 000 kroner. Byggesakslederen i kommunen ble dømt til fengsel i elleve måneder for grov korrupsjon og tjenesteforsømmelse, og til inndragning av 30 000 kroner. Han ble også dømt til å betale saksomkostninger med 25 000 kroner. I ankebehandlingen vurderte Høyesterett også om det kan foreligge korrupsjon når venner gir hverandre gaver eller andre fordeler, og mottakeren samtidig kan bruke sin stilling eller posisjon til å begunstige giveren. Det svarte Høyesterett ja på. I Økokrims trusselvurdering pekes det på at norske kommuner er sårbare for korrupsjon, og at korrupsjonsfaren særlig er til stede der privat sektor møter offentlig sektor.

Skattesvik

To personer ble dømt til fengsel for grovt skattesvik etter å ha misbrukt skattefunnordningen. Mennene ble dømt for grovt skattesvik, av hen-

holdsvis 17,3 og 4,2 millioner kroner. De domfelte opprettet til sammen tolv aksjeselskaper og opplyste uriktig til Skatteetaten at selskapene hadde hatt forsknings- og utviklingskostnader som kvalifiserte til utbetalinger over skattefunnordningen. Tingretten uttalte blant annet at skattesviket har pågått over flere år, og at den metodiske og planmessige gjennomføringen klart viser at de tiltalte hadde gått inn for å misbruke tilliten som fulgte med ordningen. I dommen står det videre at «de tiltalte med hensikt førte uriktige prosjektregnskaper, blant annet ved føring og attestering av time-lister for fiktive ansatte samt skjult tilbakeføring av lønnsmidler for å, blåse opp, kostnadsgrunnlaget som dannet grunnlaget for utbetalinger». Tingretten la også vekt på at det har vært svært krevende å avdekke den kriminelle virksomheten, da mennene opprettet flere bankkontoer både i Norge og i utlandet. Økokrim har stor oppmerksomhet på økonomisk kriminalitet der det benyttes bankkontoer og selskaper i såkalte skatteparadis.

Rettskraftige dommer og forelegg

Type sak	Dom	Forelegg
Korrupsjon	10	1
Skatt, MVA, toll	5	1
Innsidehandel	3	-
Bedrageri	3	-
Hvitvasking, heleri	3	1
Utroskap	2	-
Annen miljøkriminalitet	-	2
Verdipapir, finans	-	1
TOTALT	26	6

Tverrfaglig samarbeid og fagforvaltning

Økt samarbeid gir bedre kriminalitetsbekjempelse

Mange offentlige etater og private aktører deltar i bekjempelsen av kriminalitet. I 2023 har Økokrim satset på økt samarbeid med flere aktører for å sikre både mer effektiv informasjonsdeling og en bedre kriminalitetsbekjempelse.

Offentlig-privat samarbeid – antihvitvasking og terrorfinansiering (OPS AT)

OPS AT startet i 2021 med formål om å etablere en bedre koordinering og informasjonsdeling mellom finansnæringen og offentlige myndigheter. Ved å dele informasjon om utviklingstrekk, utfordringer og risikoreduserende tiltak kan rapporteringspliktige finansforetak og myndighetene gjøre en bedre og mer målrettet innsats i kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering. OPS AT holder faste møter, arrangerer webinarer og gjennomfører prosjekter, ofte i samarbeid med øvrige deltakere i OPS AT. EFE er aktivt med i OPS AT gjennom deltakelse i styringsgrupper, kjernegrupper, styringsgrupper, arbeidsgrupper og referansegrupper.

I 2023 produserte EFE sammen med utvalgte deltakere i OPS AT en rapport om mistenkelige forhold i storbedriftssegmentet knyttet til fiskeri og shipping. Høsten 2023 ble det etablert en referansegruppe med deltakere fra offentlige og private aktører som skal styrke de rapporteringspliktiges evne til å forebygge og avdekke terrorfinansiering gjennom økt kunnskap.

Tverretatlig satsing styrker innsatsen mot a-krim

Innsatsen mot arbeidslivskriminalitet er styrket gjennom det tverretatlige a-krim samarbeidet

mellom politiet, Skatteetaten, NAV, Arbeidstilsynet og tilknyttede a-krimsentre i Norge. I 2023 hadde Økokrim ansvaret for å lede styringsgruppen og det nasjonale kommunikasjonsnettverket i det tverretatlige a-krimssamarbeidet. Målet med det tverretatlige samarbeidet er å bekjempe arbeidslivskriminalitet gjennom tverretatlig innsats, der etatenes samlede virkemidler og sanksjoner tas i bruk.

Det har vært flere a-krimssaker for retten i 2023. En daglig leder for et budbilselskap ble blant annet dømt til tre år og tre måneders fengsel for grov økonomisk utroskap, skattesvik og NAV-bedrageri. Det ble i 2023 også tatt ut flere tiltaler. To litauere ble også tiltalt for grov arbeidslivskriminalitet i bygg- og anleggsbransjen. Saken går for retten våren 2024.

Opptroppende virkemidler for å effektivisere arbeidet

Økokrim ser ofte at useriøse aktører i markedet prøver å slippe unna når de blir oppdaget. De respekterer ikke vedtak, forsvinner ut av landet eller oppretter et nytt organisasjonsnummer selv eller via stråmenn. Sterkere virkemidler hos de enkelte etatene i samarbeidet vil kunne styrke bekjempelsen ytterligere.

Økokrim utarbeidet derfor i 2023 fem konkrete forslag til virkemidler som kan effektivisere og styrke arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Forslagene er blitt presentert for Justisdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet som en mulig videreutvikling av virkemidlene i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. Forslagene er rettet mot endring av arbeidsmiljøloven for å styrke Arbeidstilsynet og samspillet med politiet. Virkemidlene kan egne seg også for andre kontroll- og forvaltningsområder, men det er viktig å starte et sted hvor det er påvist et særlig praktisk behov for slike virkemidler.

Tverretatlig samarbeid innen fiskerikriminalitet

I løpet av høsten 2023 ble det etablert kontakt med enhetene innen Fiskeridirektoratet og Kystvakten som har til oppgave å føre oppsyn og kontroll med fiskerinæringen. Planen er at det i løpet av våren 2024 skal etableres en mer formell struktur for etablering av felles situasjonsforståelse med mål om å kunne identifisere sårbarheter og felles tiltak.

En viktig del av Økokrims satsing på fiskerikriminalitet er å utarbeide både interne og eksterne

kunnskapsprodukter knyttet til fiskerikriminalitet. For å kunne utarbeide gode produkter er Økokrim avhengig av at samarbeidende etater deler informasjon, fenomenforståelse og moduskunnskap. Kystvakten og Fiskeridirektoratet har vært særlig viktige samarbeidspartnere i 2023, men også andre etater som Mattilsynet, Tolletaten, Statens Vegvesen og Skatteetaten er viktige partnere i det tverretatlige samarbeidet for å bekjempe fiskerikriminalitet.

Hospitant fra Skatteetaten

Økokrim og Skatteetaten har tett samarbeid. En hospitant fra Skatteetaten jobber samlokalisert med enheten for finansiell etterretning for å sikre god og effektiv informasjonsutveksling på operasjonelt, taktisk og strategisk nivå.

Tverretatlig samarbeid innen miljøkriminalitet

Økokrims portefølje innen miljøkriminalitet omfatter mange ulike oppgaver som ofte tangerer sivile tilsynsmyndigheters ansvarsområder. Økokrim har flere års erfaring med samarbeid på tvers av etatsgrenser der vi opptrer med ulike roller, men med felles formulert mål.

For å kvalitetssikre innsatsen og gjøre den forutsigbar for alle parter, uavhengig av lokasjon, er det etablert formelle nasjonale samarbeidsavtaler med Mattilsynet og Miljødirektoratet. Det har vist seg svært nyttig i stadig flere saker. Det er tilsvarende formålstjenlig samarbeid og felles innsats på de øvrige miljøkrimområdene Økokrim forvalter, blant annet i forurensings-, kunst- og kultur- og plan- og bygningssaker.

Tolletaten står også som en naturlig samarbeidspartner på flere av Økokrims ansvarsområder. Ikke minst gjelder det metodene etterretning og forebyggende aktivitet.

Internasjonalt samarbeid

Økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet skjer i stadig større grad på tvers av landegrensene. Kriminelle opererer gjerne organisert og i flere ulike land. Det krever at Økokrim i mange sakskompleks etterforsker i samarbeid med utenlandske politi- og påtalemyndigheter.

Internasjonale kriminelle aktører og nettverk øker også behovet for etterretning og forebyggende tiltak på tvers av landegrenser. Internasjonalt samarbeid blir derfor stadig viktigere for Økokrim innenfor alle fagretninger. Under følger et utvalg av slike samarbeid.

Internasjonalt samarbeid knyttet til Financial Intelligence Unit-er Financial Action Task Force (FATF)

FATF er en internasjonal sammenslutning som ble etablert av G7-landene i 1989. FATF har en ledende rolle i det internasjonale arbeidet mot hvitvasking, terrorfinansiering og finansiering av spredning av masseødeleggelsesvåpen. Norge deltar i FATF-samarbeidet med en tverretatlig delegasjon der EFE er fast medlem. FATF hadde i 2023 et særlig fokus på inndragning av utbytte fra straffbare handlinger. Som et ledd i denne innsatsen ble det foretatt endringer i FATF-anbefalingene som omhandler inndragning. EFE deltok i FATFs prosjektgruppe for endring av inndragningsstandarden.

Foto: Pixabay

Egmont Group of FIU

Egmont Group er en internasjonal sammenslutning som består av 166 FIU-er verden over. EFE er Norges FIU-medlem i Egmont Group. Formålet med samarbeidet er å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering og tilknyttet kriminalitet. Samarbeidet består både i deling av informasjon til det operative analysearbeidet og utvikling av policy og retningslinjer for FIU-ers arbeid. Egmont Group har publisert rapporter om «Abuse of Virtual Assets for Terrorist Financing Purposes», «Illicit Financial Flows from Cyber-enabled Fraud» og «Use of Open Source in FIU's Operational & Strategic Analysis». EFE har levert innspill til flere av rapportene.

EU-FIU Platform

EU-kommisjonen avholder jevnlig møter for å fremme koordinering mellom FIU-ene i EU- og

EØS-landene. EFE deltar i samarbeidet mellom EU/EØS-FIU-er og deltar på møtene i forumet «EU-FIU Platform». I tillegg til koordinering og tilrettelegging av operativt samarbeid, får man verdifull innsikt i det pågående arbeidet med EUs omfattende anti-hvitvaskingspakke, som forventes å bli vedtatt i løpet av 2024. Det sterkt økende antall Cross Border-rapporter som mottas fra EU/EØS-FIU-er, og den forestående implementeringen av EUs AML-pakke gjør at «EU FIU Platform» blir et viktig forum i tiden fremover.

OECD

Internasjonale korrupsjonssaker kan være krevende å etterforske, og utstrakt samarbeid over landegrensene kan være helt avgjørende for rask og god behandling av sakene. Møtene i OECD-sammenheng og kontaktnettverket derfra er en meget viktig faktor i dette arbeidet. Økokrim deltar i OECDs Working Group on Bribery (WGB), som har ansvar for å overvåke implementering og håndhevelse av OECDs antikorrupsjonskonvensjon i landene som har tiltrådt konvensjonen. Her utveksles erfaringer fra straffesaker knyttet til internasjonale korrupsjonssaker. I 2023 bistod også representanter fra Økokrim i oppfølgingen av landevalueringen av Japan og Norge.

Siden 2011 har Økokrim, sammen med Skatteetaten, deltatt i OECDs arbeid for å finne mer effektive måter å bekjempe skatteunndragelser og annen økonomisk kriminalitet på. Dette skjer nå ved deltagelse i TFTC (Task Force on Tax Crime) som styrer og administrerer de løpende aktivitetene i OECD på dette området. I 2024 vil det også bli startet opp et særskilt nettverk for deltakere som arbeider med straffesaker om skattesvik.

Europol og EMPACT

Økokrim deltok i 2023 i flere EMPACT-prosjekter i regi av Europol. Miljøkriminalitet, med fokus på natur- og faunakriminalitet og ulovlig handel med avfall, er et av de prioriterte områdene for 2022–2025 innenfor bekjempelsen av organisert og alvorlig internasjonal kriminalitet. Økokrim deltok i 2023 i Envicrime-samarbeidet, og har deltatt i operasjoner knyttet til ulovlig håndtering av avfall, ulovlig handel med truede arter og kjæledyr. Økokrim deltar også i det uformelle nettverket European Network for Environmental Crime (EnviCrime-Net), som er støttet av Europol.

Foto: OSeveno

Økokrim har også deltatt i et Europol-prosjekt rettet mot digitale bedragerier. Økokrim har gjennom prosjektet etablert et kontaktnettverk med aktører som jobber med bekjempelse av digitale bedragerier i Norden.

I 2023 deltok Økokrim også i et prosjekt som hadde som formål å spre kunnskap om hvordan kunstmarkedet blir utnyttet til hvitvasking. Deltakelsen ga innsikt i et kriminalitetsområde som er lite kjent i norsk sammenheng både for politi og kontrollmyndigheter. Blant annet ble risikoen knyttet til førstehåndsmarkedet for kunst vektlagt som en ofte oversett arena for økonomisk kriminalitet.

NA-FIG

NA-FIG (North Atlantic Fisheries Intelligence Group) er en organisasjon dedikert til å overvåke og analysere fiskerisektoren i det nordlige Atlanterhavet. Formålet med NA-FIG er å samle og dele etterretning om fiskeripolitikk, ressursforvaltning, handel og andre relevante emner for å styrke et bærekraftig fiske. Gjennom felles analyser søker man å avdekke sårbarheter knyttet til hele verdikjeden innen fiskerifeltet. Økokrim deltar i organisasjonen på vegne av norsk politi. I løpet av 2023 har Økokrim deltatt på seks digitale møter og et felles seminar i Bodø.

EØS-finansierte prosjekter

Latvia

Siden høsten 2022 har det pågått et EØS-finansiert samarbeidsprosjekt med Latvia innen bekjempelse av miljøkriminalitet. Gjennom dette EØS-samarbeidet har Økokrim drevet opplæring for representanter fra påtalemyndigheten, politiet og forvaltningen i Latvia. Formålet med prosjektet

har vært å styrke Lativas kompetanse innen forebygging og bekjempelse av miljøkriminalitet. Prosjektet har gitt en innføring i ulike temaer innen fagfeltet gjennom presentasjoner holdt av eksterne og interne representanter, konkrete sakseksemplere og besøk til relevante samarbeidspartnere. Opplæringen har skjedd gjennom seks samlinger à to dager, hvorav fire har funnet sted i Norge og to i Latvia.

Litauen

Økokrim innledet i 2020 et EØS-finansiert prosjekt-samarbeid med riksadvokatembetet i Litauen. Hensikten med prosjektet har vært å bygge opp en moderne og åpen påtalemyndighet i Litauen. Det er gjennomført kompetansehevede tiltak og utveksling av mønsterpraksis mellom Økokrim, litauisk påtalemyndighet og domstoler. Det er blant annet avholdt gjensidige studiebesøk og undervisning i Norge og Litauen om finansiell etterforskning, korrupsjon, inndragning og hvitvasking. Prosjektet avsluttes våren 2024.

OSSE

OSSE (Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa) har et femårig prosjekt kalt Heritage Crime Task Force. Målet for prosjektet er å bidra til kapasitets- og kunnskapsbygging i medlemslandene. Videre er intensjonen å bygge nasjonale og transnasjonale nettverk av ressurspersoner innen akademia og blant museumsansatte i samarbeid med nasjonale og internasjonale toll- og politimyndigheter. Økokrim bidro i 2023 inn i samarbeidet med et undervisningsopplegg knyttet til finansiell etterretning opp mot ulovlig handel og hvitvasking med kunst, antikviteter og kulturgjenstander. Dette ble presentert på et arbeidsmøte i Wien.

Samarbeid

Som særorgan har Økokrim flere fag- og koordinatortjenester ut mot spesialistmiljøene i politidistriktene.

Økokrims nasjonale miljøkrimkoordinator er det faglige kontaktleddet mellom politidistriktene og overordnet myndighet. Koordinatoren samordner politiinnsetsen på tvers av etats-, politidistrikts- og fylkesgrenser innenfor miljøkrimområdet og har jevnlig kontakt med de lokale miljøkoordinatorene i distriktene. Koordinatoren har også et utstrakt samarbeid med organisasjoner som Interpol og Europol, og mange av koordinatorens oppgaver er internasjonalt fundert. Oppgavene omfatter videre kompetanse- og metodeutvikling i politiet samt etterretningsutveksling både nasjonalt og internasjonalt.

Økokrim, som nasjonalt fagansvarlig for etterforskning av dyrevelferd i politiet, jobber i flere tilfeller sammen med andre offentlige etater og næringen for å ivareta alle involverte parter. I tilfeller der Mattilsynet vedtar aktivitetsforbud, formidler Økokrim dette videre til rett politidistrikt.

Økokrims næringslivskoordinator har som hovedoppgave å koordinere utadrettet virksomhet mot næringsliv og offentlige etater i forbindelse med forebyggende tiltaksarbeid. Men næringslivskoordinatoren ved Økokrim har også ansvaret for å drifte plattformen for næringslivskontaktene i politidistriktene, med fokus på faglig utvikling, erfaringsutveksling og tiltakskoordinering.

Kommunikasjon og formidling

Kommunikasjon

Økokrim ønsker gjennom sitt arbeid med kommunikasjon å bidra med så mye åpenhet og transparens som mulig, og ser positivt på offentlig debatt og diskusjon.

Økokrim opplever svært stor interesse fra offentligheten knyttet til pågående straffesaker, vurderinger knyttet til mulige etterforskinger og kriminalitetsområdene vi har ansvar for.

Det har i 2023 vært en sterk økning av medieoppslag der Økokrim er nevnt, fra 4 246 i 2022 til 7 332 i 2023.¹ Økningen skyldes blant annet at det gjennom sommeren og ut året var stor oppmerksomhet i offentligheten knyttet til habilitets- og innsidesaker i politikken.

Gjennom forebyggende kommunikasjonstiltak og kampanjer har Økokrim som særorgan i politiet som formål å opplyse befolkningen om eventuelle trusler, samt å forebygge og redusere kriminalitet. Strategisk kommunikasjon er på den måten en forebyggende funksjon i organisasjonen og en

del av totalforsvaret mot økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Kommunikasjonsfunksjonen i Økokrim er plassert i strategisk stab direkte under sjef for Økokrim og rapporterer dit.

Hva formidler Økokrim?

Basert på arbeidet med analyse, etterretning, forebygging og etterforskning opparbeider Økokrim seg kunnskap som kan og bør formidles ut til andre etater og private aktører.

Økokrim utarbeider jevnlig temarapporter basert på politiets etterretning og relevant informasjon fra eksterne kilder. I 2023 ble det publisert syv offentlige rapporter. Økokrim benytter også egen hjemmeside til å formidle informasjon om pågående kriminalitet og aktuelle etterforskinger.

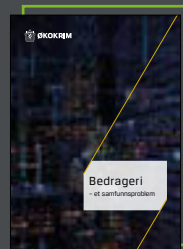
Kunnskap om kriminalitet formidles også som del av de formelle og uformelle samarbeidene med offentlige og private aktører.

¹ Kilde: Retriever

Publikasjoner

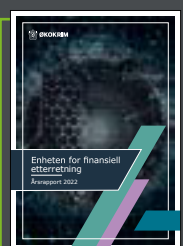
Februar:
Temarapport – Blanco-skjøter

Juni:
Rapport – Bedrageri -
et samfunnsproblem

Mars og juni:
Statusrapport
arbeidslivs-
kriminalitet

Juni:
Årsrapport EFE 2022

April:
Temarapport – Politibedrageri

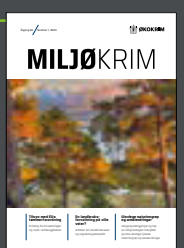
August:
Rapport - Ulovlig terrengingrep

Mai:
Økokrim – Årsrapport 2022

Oktober:
Temarapport - Ulovlig hogst

Juni og desember:
Miljøkrim

November:
Rapport - Nå er det NOK

Økokrim fremover

Kriminalitetsbildet preges av stadig mer digital kriminalitet, økt profesjonalisering og involvering av internasjonale kriminelle nettverk som begår grensekryssende kriminalitet. For å sikre effektiv kriminalitetsbekjempelse er Økokrim avhengig av å ta i bruk ulike skjulte metoder og digitale verktøy. Etterretning og forebygging vil også bli viktigere verktøy i bekjempelsen av kriminalitet fremover.

Metodebruk

Økokrim er opptatt av å utvikle bruken av skjulte metoder i etterforskning av økonomisk kriminalitet. Blant annet antar vi at dataavlesning vil være et aktuelt verktøy i kommende saker. Økokrim ser også at kommunikasjonskontroll (IP KK) har blitt mer relevant i nyere etterforskinger.

Det har vært en enorm utvikling i mengden bedragerier på nett. Disse sakene kjennetegnes ved at det er vanskelig å avdekke gjerningspersoner fordi de ofte skjuler sin identitet ved hjelp av falske IP-adresser, VPN og lignende. I de alvorligste sakene kan skjulte tvangsmidler benyttes.

Under etterforskning av en stor bedragerisak på nett, brukte Økokrim flere metoder for å avdekke de ukjente gjerningspersonene bak mer enn 400

SMS-bedragerier. Kommunikasjonskontroll og ransaking med utsatt underretning bidro til å tegne et bilde av gjerningspersonenes aktiviteter på nett og fysiske bevegelser i utlandet. I kombinasjon med andre spor ledet det til at de ble avslørt og senere pågrepet.

Digitalisering

Digitalisering har blitt en kritisk komponent i moderne kriminalbekjempelse, med teknologier som tilbyr nye metoder for å forhindre, etterforske og bekjempe kriminalitet. Det er tre nøkkelområder hvor digitalisering spiller en vesentlig rolle i akselereringen og skaleringen av kampen mot økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

For det første er implementeringen av avansert dataanalyse og kunstig intelligens (KI) avgjørende. Ved å anvende stordataanalyse, maskinlæring og KI benyttes teknologi til bedre beslutningsstøtte og økt effektivitet i alle faser av kriminalitetsbekjempelsen. Økt innsikt og bedre beslutningsstøtte styrker evnen til å forebygge, etterforske og bekjempe kriminalitet målrettet og effektivt.

For det andre er økt offentlig-privat samarbeid essensielt for å bekjempe kriminalitet effektivt.

Denne tilnærmingen involverer samarbeid mellom myndigheter og private selskaper for å dele informasjon, ressurser og mønsterpraksis. Ved å utnytte ekspertisen og teknologiene til private aktører kan myndighetene raskere identifisere og reagere på kriminelle handlinger, særlig i komplekse saker som involverer svindel, hvitvasking av penger og cyberkriminalitet. Dette samarbeidet styrker også utviklingen av innovative løsninger innen kriminalitetsforebygging og -etterforskning, samtidig som det bygger en mer robust forsvarsmekanisme mot kriminalitet.

Til slutt, med digitaliseringens fremmarsj, har behovet for internasjonalt samarbeid i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet blitt mer fremtredende enn noen gang. Internett

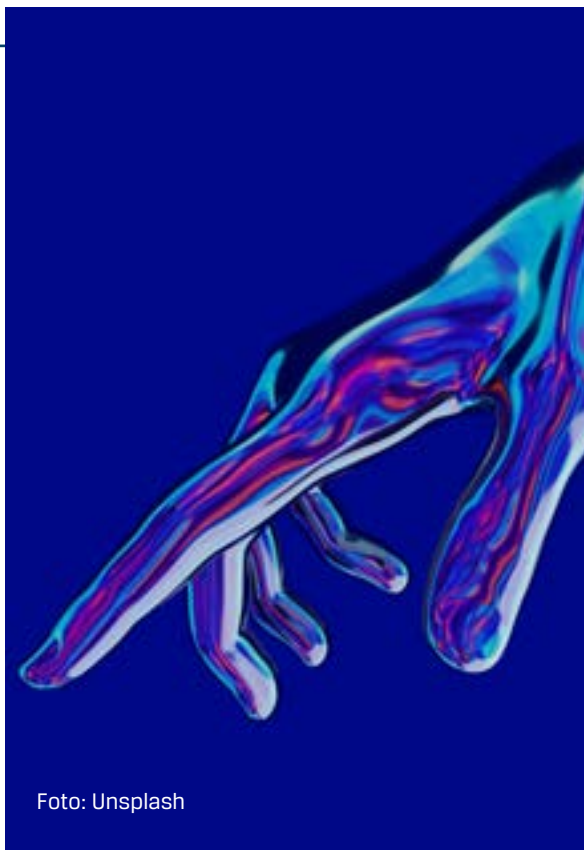

Foto: Unsplash

og digital økonomi kjenner ingen nasjonale grenser, noe som gjør nasjonalt og internasjonalt samarbeid essensielt for kriminalitetsbekjempelsen. EUs sjette hvitvaskingsdirektiv og Financial Action Task Force (FATF) er eksempler på direktiver, initiativer og rammeverk som fremmer digitalisering og nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Samlet sett er digitalisering ikke bare et verktøy for å effektivisere eksisterende prosesser, men også en nødvendighet for å holde tritt med de stadig skiftende metodene som kriminelle bruker.

Terrorfinansiering og sanksjonsomgåelser

Økokrim har et særskilt ansvar i politiet når det kommer til forebygging og avdekking av terrorfinansiering fordi vi har den norske FIU-en (EFE) i vår virksomhet. Enheten for finansiell etterretning (EFE) samarbeider tett med Politiets sikkerhetstjeneste (PST) om bekjempelse av terrorfinansiering, og de to enhetene møtes fysisk ukentlig. Møtene legger til rette for økt samhandling og en felles trusselforståelse.

Særlig viktige grunner for å ha økt fokus på terrorfinansiering i 2024

1: Internasjonal fred og stabilitet

Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa blir stadig mer anstrengt. Krig i Ukraina og på Gaza-stripen øker risikoen for terror i og utenfor Europa. Terrorisme skaper frykt og ustabilitet og kan føre til internasjonale konflikter. Å bekjempe finansiering av terror er derfor essensielt for å opprettholde global stabilitet.

2: Økonomisk integritet

Terrorfinansiering involverer ofte hvitvasking av penger og annen økonomisk kriminalitet, noe som kan undergrave det finansielle systemets integritet. Å bekjempe disse aktivitetene hjelper til med å opprettholde et sunt og pålitelig globalt finanssystem. Terrorfinansiering er en kriminell handling som utfordrer rettsstatens prinsipper. Å bekjempe finansiering av terror er en del av kampen mot kriminalitet og bidrar til å opprettholde lov og orden.

3: Forebygging av radikalisering

Avskjærer man økonomisk støtte til terrorgrupper, kan det også bli vanskeligere for disse gruppene å rekruttere og radikalisere nye medlemmer ettersom finansielle ressurser ofte brukes til slike formål. Samlet sett er forebygging og bekjempelse av terrorfinansiering avgjørende for å sikre en tryggere, mer rettferdig og stabil verden. Det krever koordinerte anstrengelser på nasjonalt og internasjonalt nivå samt mellom offentlige og private aktører.

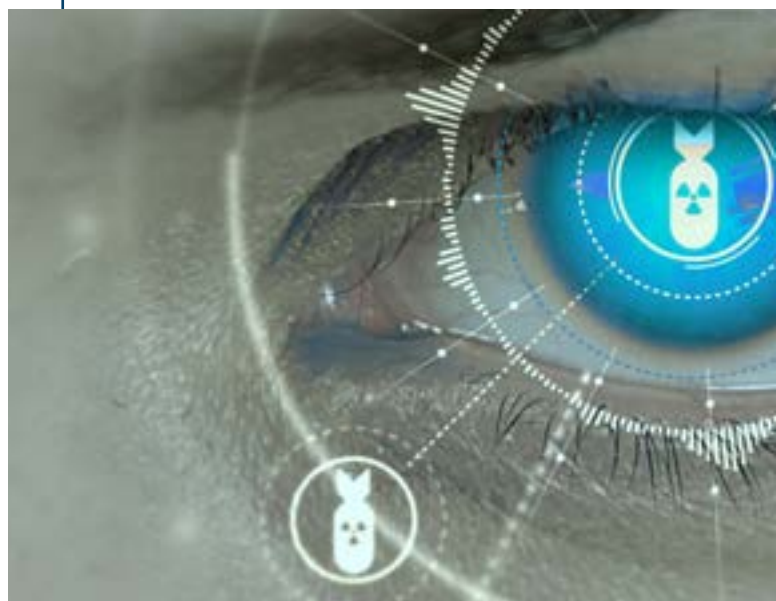
Sanksjonsomgåelser

Sanksjoner er politiske verktøy brukt av det internasjonale samfunnet for å opprettholde eller gjenopprette internasjonal fred og sikkerhet. De brukes ofte for å presse land, organisasjoner og individer til å endre uønsket oppførsel, som menneskerettsbrudd eller aggresjon mot andre land. Gjennom effektiv håndheving av sanksjoner bidrar Norge til den globale innsatsen for fred og sikkerhet.

Økokrim har strengt tatt intet mandat eller ansvar innen opprettholdelse av og undersøkelser knyttet til sanksjonsregimet, men EFE mottar meldinger fra de rapporteringspliktige om mulige brudd på sanksjoner. Slik mottar Økokrim unik informasjon

knyttet til mulige sanksjonsovertredelser som vi mener det er viktig å agere på. Økokrim mener det er viktig å forebygge og avdekke mulige sanksjonsbrudd for å sørge for at Norges omdømme på den internasjonale arenaen ikke blir skadet ved at Norge blir oppfattet som en enkel rute for omgåelse av sanksjoner. Dette kan føre til diplomatiske konflikter og svekke Norges stilling i internasjonale fora. Sanksjonsomgåelser kan også underminere den økonomiske integriteten til Norge ved å involvere landet i økonomiske transaksjoner som kan være skadelige for nasjonale og internasjonale økonomiske interesser. Resultatet kan være tap av tillit blant handelspartnere og investorer, noe som kan ha vidtrekkende økonomiske konsekvenser.

Russlands invasjon av Ukraina og stadig kraftigere sanksjoner rettet mot Russland utfordrer både norsk næringsliv og offentlig forvaltning. Økokrim

mottar stadig mer informasjon relatert til mistanke om sanksjonsomgåelser og/eller hvitvasking. Komplexiteten i sakene stiller nye krav til og behov for nasjonal koordinering og samhandling mellom offentlige og private aktører. Dette arbeidet vil fortsette i 2024.

Etterretning og forebygging

Politiets samfunnsoppdrag er å forebygge og bekjempe kriminalitet, og skape trygghet for befolkningen. Forebygging krever et godt kunnskapsgrunnlag, og bekjemping av kriminalitet krever riktig prioritering av ressurser. Etterretning spiller en viktig rolle i begge deler.

Utviklingen av kriminaliteten i samfunnet peker i retning av stadig flere større og mer komplekse saker. Spesielt bekymringsfull er utviklingen knyttet til digitale massebedragerier. Selv om Økokrim

er den enheten som både har flest ressurser og bredest kompetanse innen etterforskning av slike saker, vil det ikke være mulig å etterforske alle. Økokrim må derfor i større grad fokusere på å tette sårbarheter og ta ut bakmenn og/eller knutepunkter fremfor å etterforske alle enkeltsaker. God og presis etterretning er avgjørende for vurdering av hvilke tiltak som bør iverksettes. I Økokrim er etterretning integrert som en sentral funksjon i ledelsens styringsverktøy og er premissleverandør for organisasjonens felles situasjonsforståelse. I løpet av 2023 har Økokrim, som følge av øremerkede tildelinger, styrket etterretningskapasiteten sin ytterligere. Denne styrkingen vil primært være tiltenkt den forsterkede innsatsen knyttet til ulovlig, urapportert og uregulert fiske (UUU-fiske) og alvorlig og organisert kriminalitet knyttet til digitale massebedragerier.

Foto: iStock

Økokrim

Postboks 2096 Vika, 0125 Oslo

Telefon: 23 29 10 00

E-post: post.okokrim@politiet.no